

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

I. Увод 1

II. Идентификација на предметот на инспекција 2

II.1. Назначба на инспекцијата 2

II.2. Идентификација на инспекторите 2

II.3. Сведоци на работна инспекција 2

II.4. Критериуми за идна инспекција 2

III. Организација и раководење 3

III.1. Правен статус на институцијата 3

III.2. Раководење 3

III.3. Надлежности 3

III.4. Организациона структура 11

III.5. Состоеба со човечки ресурси 13

IV. Инспекциски надзор 19

IV.1. ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-ЈУНИ, 2022 ГОДИНА 21

V. Обука на инспекторите и административните службеници 41

VI. Буџет и финансирање 44

VII. Меѓународна соработка 46

VIII. Други активности на инспекциската служба 47

VIII.1. Начело на транспарентност и јавност 47

VIII.2. Односи со медиумите 53

VIII.3. Интернет страница 54

VIII.4. Употреба и надградби на ИТ системите 54

VIII.5. Иновации во работењето, унапредување и воведување на илтерни процедури во
инспекциската служба 51

VIII.6. Соработка со други инспекциски служби и државни институции 55

VIII.7. Соработка со бизнис заедницата и здруженија на работодавачите 55

VIII.8. Соработка со образовни и научни институции 58

VIII.9. Прогнози 59

IX. Заклучоци и препораки 60

Дел. Бр.
Датум:
Место:

02- 53/14
14.07.2022 година
Скопје (м.п.)

м-р Јане Станковски
(име и презиме)
в.д. Директор
[функција / звање на раководител на инспекциска служба]
[потпис]

Содржина

I.	Резиме.....	3	
II.	Управување со ризици.....	4	
II.1.	Дефинирање на ризични области	6	
II.2.	Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот	7	
II.3.	Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик	7	
II.4.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор	8	
III.	Организација и раководење.....	9	
III.1.	Правен статус на институцијата	9	
III.2.	Раководство	9	
III.3.	Надлежности	9	
III.4.	Организациска структура	12	
III.5.	Состојба со човечки ресурси	13	
IV.	Инспекциски надзор.....	19	
IV.1.	План I- првото полугодие од 2022 година	20	
IV.2.	Реализација I- првото полугодие од 2022 година	21	
V.	Обука на инспекторите и административните службеници.....	41	
VI.	Буџет и финансирање.....	44	
VII.	Меѓународна соработка.....	46	
VIII.	Други активности на инспекциската служба.....	47	
VIII.1.	Начело на транспарентност и јавност	47	
VIII.2.	Односи со медиумите	53	
VIII.3.	Интернет страница	54	
VIII.4.	Употреба и надградби на ИТ системите	54	
VIII.5.	Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури во инспекциската служба	55	
VIII.6.	Соработка со други инспекциски служби и државни институции	55	
VIII.7.	Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите	55	
VIII.8.	Соработка со образовни и научни институции	56	
VIII.9.	Проекти	56	
IX.	Заклучоци и препораки.....	57	
Преглед на табели и графикони			
Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање.....			15
Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодieto.....			15

Дополнителна Табела 1 Преглед на систематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодие	16
Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност и возраст	17
Графикон 2 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност во %	17
Дополнителна Табела 2 Преглед на вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори со степен на реализација според вид во полугодие (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)	22
Графикон 3 Преглед на планиран вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодие (за вид Државен земјоделски инспектор)	23
Графикон 4 Преглед на планиран вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодие (за вид Државен фитосанитарен инспектор)	23
Графикон 5 Преглед на спроведени инспекциски надзори со степен на реализација во % според вид во полугодие (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)	24
Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во полугодие	26
Дополнителна Табела 4 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во I -полугодие за 2022 година	27
Графикон 6 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во I - полугодие за 2022 година	27
Дополнителна Табела 5 за реализирани инспекциски надзори по закони и изречени инспекциски мерки (неправилности)	29
Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодие, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)	31
Дополнителна Табела 3-1 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според неправилности и вид на надзор, по региони и општини, во полугодие	34
Дополнителна Табела 6 Извештај за увезени пратки на земјоделски производи за I-полугодие 2022 година преку EXIM системот	40
Дополнителна Табела 7 Преглед на реализирани обуки на инспектори и административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство во периодот Јануари-Јуни 2022 година	42
Дополнителна Табела 8 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2022 година	44
Дополнителна Табела 8-1 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2022 година	45
Дополнителна Табеларен 9 Преглед на примени претставки по области, форма, подносител, одговорени во полугодие	51

I. Резиме

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор (*Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 102/19*) и Правилник за формата и содржината на извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци и на годишниот извештај за работа на инспекциските служби (*Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 238/19*), донесе **извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот Јануари-Јуни, 2022 година** и истиот ги содржи следните поглавја:

Управување со ризици. Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“.

Организација и раководење. Прикажан е правниот статус на Државниот инспекторат за земјоделство, раководството, надлежностите, организациската структура и состојбата со човечките ресурси (структура на вработените, нови вработувања и пензионирања и број на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto), кои податоци се прикажани во табеларни прегледи.

Инспекциски надзор. Во извештајниот период Државниот инспекторат за земјоделство, своето работење го реализираше преку доследно спроведување на одредбите од законите и поблиските прописи од делокругот на работење на овој инспекциски орган, преку вршење на надзори и преземање на инспекциски мерки, кај сите субјекти, кои работаат во овие области, но секогаш навремено постапуваше и по доставените информации за одредени неправилности и злоупотреби, кога не се почитуваат одредбите од законите и поблиските прописи. Прегледот на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини е статистички прикажан во *Табела 3* (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор), како и табеларни прегледи по закони со графички прикази на реализацијата на извештајниот период, а направени се дополнителни анализи, со кои се прикажува и рализацијата на годишниот план на инспекциската служба. Од вкупно планирани **20276** инспекциски надзори **во I - то полугодие од 2022 година се реализирани 23466 инспекциски надзори или 115,73% со тоа степенот на резализација е надминат**

Обука на инспекторите и административните службеници. Во согласност со член 50, став (1) од Законот за инспекциски надзор и член 10, став (2) од Закон за државниот инспекторат за земјоделство, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година со архивски број 02-789/1 од 17.09.2021 година.

Одржани се вкупно 9 обуки во вкупно времетраење од 226 часови за вкупно 67 инспектори и административни службеници, и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

Буџет и финансирање. Извештајот за реализацијата на предлог буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година за Државниот инспекторат за земјоделство, е прикажан според главните категории на приходи и расходи.

Меѓународна соработка. Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот, во 3 -трите поглавја: 11 - Земјоделство и рурален развој; 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика и 13 - Рибарство.

Други активности на инспекциската служба. При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон и информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на новата страна (<http://diz.gov.mk>). Заради широкиот спектар на законски овластувања и надлежности при своето работење Инспекторатот соработуваше со бизнис заедницата, здруженија на потрошувачите, образовни и научни институции и сите чинители кои можат да придонесат со своите активности за зголемување на транспарентноста. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите.

Заклучоци и препораки. Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор. Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, при остварување на месечните планови за работа на инспекциската служба за I-полугодие, 2022 година.

II. Управување со ризици

Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“ (арх. Бр. 02-633/2 од 25.08.2020 година).

Законската рамка која се регулира во секторите за инспекциските надзор опфаќа широк спектар на закони и подзаконски акти со кои се уредува организацијата, надлежностите и постапката на вршење на надзор од страна на секој инспектор во Инспекторатот. Се идентификуваат периодично законските обврски, субјектите кои при вршењето на дејностите не се придржуваат кон законската регулатива и презема мерки за нивно санкционирање и санирање на повредите на законските процедури.

Заради тоа, управувањето со ризици е од исклучителна важност и претставува составен дел од секојдневното работење на Државниот инспекторат за земјоделство. Тоа подразбира воспоставување ефикасен систем на внатрешни контроли, кои треба да се засноваат на: идентификување на ризици и проценка, утврдување на степен на ризици при планирањето на инспекциските надзори, проценка на нивната веројатност и ефект/влијание, следење и оценка за ризиците, како и утврдување на соодветни внатрешни мерки за контролирање на ризици при спроведување, односно извршувањето на инспекциските надзори.

Управувањето со ризиците овозможува: донесување поквалитетни одлуки, подобро предвидување и оптимизирање на расположливите средства и ресурси, согледување на приоритетите, како и избегнување на идните проблеми кои можат да се појават при реализацијата на поставените цели.

Целта на управувањето со ризик е да ги доведе ризиците во Инспекторатот на прифатливо ниво со спроведување на мерки кои ќе ја ублажат веројатноста за настанување на ризикот и влијанието на реализацијата на ризик. Ризиците се природен дел од секојдневните активности и не може да се избегнат, но може само да бидат управувани. Тоа значи дека треба да се утврди одредено ниво на "прифатлив ризик" за секој конкретен случај во анализата. Прифатлив ризик е степенот на ризик што раководството е подготвено да го прифати во постигнувањето на своите цели.

Според „Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзор врз основа на проценката на ризик („ Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.247/2019), елементите за проценка на ризик се: тежината на штетните последици и веројатноста за случување на штетните последици. Со Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори се пропишува начинот на проценка на ризик, преку идентификација на специфичните ризици во надлежност на контролата од страна на Државниот инспекторат за земјоделство и мерењето на степенот на ризиците, а со цел ефективно и ефикасно планирање на обемот и зачестеноста на надзорот над субјектите во областа на земјоделството.

Месечните планови за инспекциски надзор е важна алатка во управувањето со надзорот, бидејќи ги распоредува ограничените ресурси на Државниот инспекторат за земјоделство со цел да постигне максимални ефекти во спречувањето на неправилностите и минимизирање на штетите. Изработката на месечните планови во извештајниот период во најголем дел се засноваа врз проценката на ризиците. Квалитетот на извршувањето на

плановите е во директна корелација со квалитетот на проценката на ризиците.

Врз основа на горенаведеното, извршена е проценка на очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што се лоцирани сензитивните точки по закони (проценка на ризици за неприменување на прописите) каде Инспекторатот при вршење на инспекциски надзор обрна поголемо внимание, при што проценката беше извршена врз основа на долгогодишното вршење на инспекциски надзор во изминатите години, односно редовното вршење на инспекциски надзор по закони и области. Како основ при изготвување на плановите во извештајниот период се податоци земени од Годишниот план, за што се изготвувани месечни планови од областите за кои е надлежен Инспекторатот, законската регулатива и сл. Оттука, произлегува дека проценката на ризиците е извршена врз основа на два вида влезни информации за проценка на влијанието на ризикот и проценка на веројатноста за појавување на ризикот.

Врз основа на тоа, е дадена проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој сектор одделно по закони по кои постапува секторот.

II.1. Дефинирање на ризични области

Предметот на инспекциски надзор се врши врз основа на веќе дефинирани ризични области во земјоделството врз основа на одредени **критериуми**. Со вршење на квалитетни, ефикасни и ефективни инспекциски надзори се намалува ризикот од многу аспекти како на пример:

- Од страна на Државните фитосанитарни инспектори во континуитет се вршеа инспекциски надзори во делот на пласирање на пазар и одржлива употреба на фитофармацевтските производи со намалување на ризиците и влијанијата на нивната употреба врз здравјето на луѓето, животните и животната средина и следење и принципите на интегрирана заштита на растенијата согласно *Законот за фитофармација*, со цел да се констатира фактичка состојба, дали субјектите на надзорот ги употребувале фитофармацевтските производи според наведеното во одобрението, односно дали наведените производи биле употребувани на отворено или во затворен простор. Исто така, при спроведување на инспекциските надзори и во случаи кога не е утврдена неправилност во однос на употребата на производите се информираат субјектите (вклучително и земјоделските аптеки кои ги пласираат на пазар) на инспекцискиот надзор за новите ограничувања на употреба на наведените производи со цел избегнување на неправилности во иднина (**РИЗИК 2** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на производи за заштита на растенијата)

и (**РИЗИК 1** - Загрозување на здравје на луѓето, при употреба (апликација) фитофармацевтски производи (производителите на примарни земјоделски производи).

- Имплементацијата на Програмата за мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2022 година, а постапувајќи по *Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата* (**РИЗИК 2** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и семе и саден материјал).
- Согласно дефинираните ризични области во I полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори согласно *Законот за земјоделство и рурален развој*, кај откупувачи на земјоделски култури: тутун, ориз, грозје, градинарски култури, со цел исполнување на законските обврски од страна на инспектираните субјекти и идентификување на нерегистрирани откупувачи, како и следење на фактичка состојба кај физички лица пред сè во однос на задолжителната употреба на единствениот идентификациски број на земјоделското стопанство (ИДБР) во регистрите формирани согласно закон и пријава на промените, од каде се следат новите субјекти каде е можно да се детектираат и нови нерегистрирани откупувачи (**РИЗИК 3** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај откупувачи на примарни земјоделски производи).
- Имплементација на Мониторинг Програмата за фитосанитарна политика за 2022 година, при здравствени прегледи кои се вршат во производните региони и граничните премини, се со цел утврдување на присуството или отсуството на штетни организми, заради веројатноста од можни ризици од штетни организми и тоа: кај семенски и меркантилен компир, градинарски култури, овошни видови, винова лоза и тутуни Програмата за спроведување на мониторинг во областа на производство, преработка, складирање, дистрибуција, употреба и сообразност на производите за заштита на растенијата и резидуи од производи за заштита на растенијата во производи од примарно земјоделско производство за 2022 година, а постапувајќи по *Законот за здравјето на растенијата* (**РИЗИК 4** - Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај увозници на растенија, растителни производи и други објекти и предмети).
- Согласно дефинираните ризични области во I полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, над користење на државно земјоделско земјиште спротивно на Закон за земјоделско земјиште (**РИЗИК 5** - Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај корисници на државно земјоделско земјиште).

- Согласно дефинираните ризични области во I полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни кражби над риболовните води согласно Закон за рибарство и аквакултура (**РИЗИК 6** - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води).

II.2. Извори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот

Државниот инспекторат за земјоделство изворите на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот досега ги користи врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица на бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати, податоци од интерни регистри.

Врз основа на анализирање и утврдувањето на **РИЗИК 6 (Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води, критериумите за утврдување на ризикот)**, произлезе потребата од координирани инспекциски надзор со други инспекциски служби и органи на управата (од страна на координативното работно тело формирано од страна на Влада на Република Северна Македонија за преземање на мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското Езеро).

II.3. Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот. Според степенот, ризикот може да биде **низок, среден и висок**. Проценката на ризик вклучуваше анализа, управување и известување за ризикот и започна да се спроведува според методологија за проценка на ризик.

Одредени ризици, а особено оние поврзани за здравјето, безбедноста и околината кои се со висок ризик беше оправдано поголемо ниво на мониторинг и навлегување во проверките на субјектите на надзор. Други пак, ризици беа едноставни технички неправилности и истите не оправдуваа трошење на време и средства за да се пронајдат, а поради кои би се занемариле други посериозни неправилности.

Фокусирањето кон ризиците се применуваше во одредувањето на тоа колку често треба да се врши надзор на субјектите. Субјектите за кои е веројатно дека се усогласени со правилата поретко беа контролирани, од оние кои работат во поризичен сектор или пак кај кои биле утврдени значајни неправилности во минатото.

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот и ја има следната реализацијата за извештајниот период, според степенот на ризик од планирани 1096 инспекциски надзори, остварени се вкупно 1063 надзори или изразено во проценти 96,98% или по степен на ризик стапката на остварување е следна: висок ризик реализирани вкупно 154 ИН или 95.65 %, среден ризик реализирани вкупно 676 ИН или 96.98 %,низок ризик реализирано вкупно 233 ИН или 97.89 %или вкупна реализација 96.98%.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на планирани и реализирани редовни инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

II.4. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со емпириски наоди од претходно извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: *Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството: Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште.*

За правилна проценка на ризикот и управување со истиот, потребна е соодветна база на податоци, од која ќе можат редовно да се црпат податоци за анализа на ризик. Исто така, потребно е организациско екипирање на Одделение за управување со ризик во Инспекторатот.

Како критериуми за дефинирањето на ризичните подрачја се земени: број на идентификувани и изречени инспекциски мерки во областа, висина на изречените прекршочни/ кривични казни, фреквенција на повторување на прекршоците кај субјекти во дадените области, сложеноста на инспекцискиот надзор и влијание врз здравјето на луѓето и растенијата.

Државниот инспекторат за земјоделство, врши редовни инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа користејќи ги регистрите од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во РЕГ- 6 РИИ (регистар на инспекциски надзори), како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

Координативното работно тело формирано од Влада на Република Северна Македонија преземаа мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското езеро, преку заеднички координативни мерки на сите кои директно се вклучени во процесот на заштита на Охридското езеро и тоа: АХВ, Охридската капетанија, Општина Охрид, МВР Езерска полиција и Државниот инспекторат за земјоделство.

Важно е да се напомене дека Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа преку регистри од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

III. Организација и раководење

III.1. Правен статус на институцијата

Државниот инспекторат за земјоделство до декември 2013 година беше орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство со надлежност врз донесувањето на Законот за Државен инспекторат за земјоделство и подзаконските акти кои произлегуваат од него. Од декември 2013 година со донесувањето на *Законот за изменување и дополнување на законот за државниот инспекторат за земјоделство (Службен Весник на Република Македонија бр. 164/13 година)*, Државниот инспекторат за земјоделство е со својство на правно лице, има сопствена буџетска сметка како буџетски корисник од прва линија, самостојно спроведува постапки за вработување согласно со Закон и одлучува за правата и обврските од работен однос.

III.2. Раководство

Државниот инспекторат за земјоделство, работите од својата надлежност ги извршува преку:

- директорот на Инспекторатот, кој го именува и разрешува Владата на Република Северна Македонија,
- државните инспектори за земјоделство и државните фитосанитарни инспектори,
- стручната служба во Инспекторатот и
- рибочувари на државни риболовни води (рибочувари).

III.3. Надлежности

Државниот инспекторат за земјоделство (ДИЗ) е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Инспекторатот врши и инспекциски надзор согласно Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност.

Инспекторатот во својата надлежност е овластен да врши инспекциски надзор преку контроли и прегледи на:

- 1) земјоделското земјиште, земјоделски посеви и насади;
- 2) производство и промет на производи за заштитата на растенија;
- 3) производство и промет на семенски и саден материјал;

- 4) производство и промет на ѓубриња;
- 5) производство и промет на квалитет на храна за животни;
- 6) евиденција на приплоден и друг добиток, преглед на земјоделскиот имот, на објекти и опрема при држење на добитокот, врши преглед на исхраната, утврдува земјоделска инфраструктура, врши надзор на држењето на пчели и пчеларски ред за испаша, водење на матични книги и обележувања, го утврдува исполнувањето на критериумите за производство, потекло на добитокот и надзор на прометот на добитокот и приплодниот материјал, како и надзор над работата на одобрените институции и одгледувалишта на пчелни матици;
- 7) производство, промет и улов на риби;
- 8) генетски модифицирани организми;
- 9) радионуклиди во храна за животни, растенија и семенски материјал;
- 10) производство и промет на афион;
- 11) производство и промет на органски производи;
- 12) производство и промет на вино;
- 13) производство и промет на тутун;
- 14) производство и промет на цвеќе и декоративни растенија;
- 15) пасишта;
- 16) правни и физички лица за добивање на финансиска поддршка во земјоделството;
- 17) настанати полски штети;
- 18) опремата и простории каде што се врши преработка и доработка на земјоделски производи;
- 19) земјоделска механизација, техника и транспортни средства;
- 20) процесите на преработка и доработка во сите фази, се до финалниот производ;
- 21) зоните чувствителни на нитрати и наводнување и одводнување;
- 22) спроведување на препораките за добра земјоделска пракса;
- 23) просториите за чување и одржување на земјоделските производи и
- 24) деловни простории, книги, исправи, материјали во електронска форма, документација која се води и чува во електронски медиуми, а на барање да се изработат во писмена форма која мора веродостојно да ја потврдува електронската форма, службени регистри и други јавни бази на податоци и друга документација преку која се остварува увид во извршувањето на законите и поблиските прописи.

Инспекторатот, покрај горенаведеното, согласно „Закон за Државниот инспекторат за земјоделство“ („Службен весник на РМ“ бр. 20/09, 53/11, 164/13, 43/14, 33/15, 88/15, 149/15, 39/16, 172/16 и 83/18), „Закон за квалитетот на земјоделските производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 140/10, 53/11, 55/12, 106/13, 116/15, 149/15, 39/16 и 150/21), „Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија“ („Службен весник на РМ“ бр. 39/06, 89/08, 171/10, 53/11, 55/11 – пречистен текст, 69/13, 187/13, 43/14, 151/14 - пречистен текст, 129/15, 39/16, 71/16, 83/18 и 122/21), „Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата“ („Службен весник на РМ“ бр. 27/14, 154/15, 39/16 и 150/21), „Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 98/19, 27/20 и 56/21), „Закон за виното“ („Службен весник на РМ“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16, 70/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 235/19) и „Закон за сточарството“ („Службен весник на РМ“ бр. 7/2008, 116/10, 23/13, 149/15, 39/16 и 122/21), овластен да врши инспекциски надзор на правни и физички лица преку контрола на

квалитетот и прегледи на пратките од увоз, извоз, производство, откуп, промет на земјоделски производи, семе и саден материјал, цвеќе и декоративни растенија, производи за заштита на растенија, вино и производи од вино и грозје, енолошки средства, јаки алкохолни пијалоци, ѓубриња, тутун и тутунски производи, органски производи, гмо, храна за животни, приплоден добиток, сперма од добиток, јајце клетки, ембриони.

Инспекторатот врши и **фитосанитарна контрола** на пратки од растенија, растителни производи и други објекти и предмети и фитофармацевтски производи, како и утврдување за исполнување на условите за издавање на фитосанитарен сертификат, фитосанитарен сертификат за реекспорт и пасоши за растенијата.

Инспекторатот постапува по барања од правни и физички лица за проверување и утврдување на исполнување на условите за производство и **откуп на земјоделски производи** и тутун, како и за утврдување на исполнување на условите за регистрација на откупни пунктови, винарски визби, рибници, пломбирање на мрежи.

За извршените контроли на квалитет, Инспекторатот издава **уверение за квалитет - сертификат**.

Правните и физички лица се должни да поднесат барање до Инспекторатот и во истото да дадат точни податоци со комплетна документација за потребната контрола.

Контролите на квалитет на пратки од увоз се вршат на место на истовар, а за пратки за внатрешен промет и за извоз се вршат на местото на утовар. Местото на истовар, односно утовар, мора да биде наведено во транспортниот документ.

Правните и физичките лица не смеат да пуштат во промет пратки од увоз без уверение за квалитет - сертификат, додека за пратките за извоз и внатрешен промет уверение за квалитет - сертификат се издава на нивно барање.

Царинската управа нема да дозволи, спроведе увозна постапка доколку претходно не е поднесено барање за издавање на уверение за квалитет - сертификат од правно или физичко лице - трговец поединец.

Инспекторот е должен во рок од три работни дена од денот на добиените резултати од земените мостри да издаде уверение за квалитет - „сертификат“.

Рибочуварите ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби од бесправен риболов и риболовни крајби.

При контролата рибочуварот има право од лицата кои ловат риба од брег и од пловен објект, како и од лицата кои се наоѓаат во непосредна близина на риболовната вода:

- да побара документ за лична идентификација,
- да врши преглед на средствата со кои лицето дошло до риболовната вода,
- да побара легитимација и дозвола за вршење риболов согласно со Законот за рибарство и аквакултура и
- да ги одземе привремено риболовните средства и уловената риба доколку утврди неправилности.

При чувањето рибочуварот составува записник и доколку констатира неправилност привремено ги одзема риболовните средства и риба за што издава потврда за привремено одземени риболовни средства и риба, а одземените риболовни средства и риба со целокупната документација ги доставува до инспектор (*изготвена е интерна процедура за работа на*

рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води со арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2022 година).

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и **EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти**, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава **лиценца 1005 - Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло** и **лиценца 1009 - Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка**.

Нема промени во полугодieto во поглед на надлежностите на Државниот инспекторат за земјоделство, кој е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство и други материјални закони.

III.4. Организациска структура

Со цел подобро управување на Инспекторатот, подобро разбирање на улогите на вработените во инспекторатот, полесно вршење на координација, контрола и комуникација во работењето, Државниот инспекторат за земјоделство во својата систематизација има предвидено б-шест сектори и тоа:

1. Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство. Во состав на овој сектор се 4 одделенија и тоа:

1.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата,

1.2. Одделение за физичка заштита на риболовни води,

1.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на сточарството со пчеларството и

1.4. Одделение за инспекциски надзор од областа на земјишната политика со поделски култури.

2. Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство со 3 одделенија и тоа:

2.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производите за заштита на растенија и квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата,

2.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на цвеќе и генетски модифицирани организми и

2.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на вино со лозарство.

3. Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи има четири одделенија и тоа:

3.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој,

3.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на органското производство,

3.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на тутунот и тутунските производи и

3.4 Одделение за инспекциски надзор од областа на квалитетот на земјоделски производи.

4. Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика со две одделенија и тоа:

4.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика на граничен премин и

4.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика во внатрешноста на државата.

Во Државниот инспекторат за земјоделство покрај 4 инспекторски сектори постојат и 2 сектори за административна и правна поддршка и тоа:

5. Сектор за проекти и административна поддршка на директорот во кој има три одделенија и тоа:

5.1 Одделение за проекти,

5.2 Одделение за административна поддршка на директорот и

5.3 Одделение за анализа на ризик.

6. Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци во кој има четири одделенија и тоа:

6.1 Одделение за правни работи,

6.2 Одделение за планирање и обработка на податоци,

6.3 Одделение за информатички технологии и

6.4 Одделение за јавни набавки.

Во Државниот инспекторат за земјоделство, надвор од секторите, се формирани следните одделенија:

1. Одделение за управување со човечки ресурси,

2. Одделение за внатрешна ревизија,

3. Одделение за финансиски прашања

4. Одделение за внатрешна контрола и

5. Одделение за EXIM - едношалтерски систем за дозвола за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти.

III.5. Состојба со човечки ресурси

Државниот инспекторат за земјоделство во почетокот на 2022 година имаше вкупно 152 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот. Државниот инспекторат за земјоделство заклучно со 30.06.2022 година брои вкупно 158 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот (реализирани работни места од 70.53 %).

Донесен е Правилник за систематизација на работните места со арх. знак бр. 04-543/1 од 06.06.2022 година, каде настапиле промени во систематизирани работни места (Дополнителна Табела 1 Преглед на систематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодieto).

Врз основа на која систематизација во моментот, од вкупно **77** и еден во други вработени административни службеници, заклучно со 30.06.2022 година се потполнети вкупно **36 работни места** или **46,75 % реализација на работните места**.

Заклучно со **30.06.2022 година**, од вкупно **146** предвидени работни места за инспектори (од двата вида) пополнети се вкупно **122 работни места** или **83.56 % реализација на работните места**.

Во I полугодие за 2022 година, во Државниот инспекторат за земјоделство инспектори кои имаат лиценца за инспектор и кои имаат надлежност да вршат надзори се Б2 - 3-ца главни инспектори, Б4 - 2-двајца виши инспектори, В1 - 93 - деведесет и три советник инспектори, В2 - 6-шест самостојни инспектор, В3 - 2- двајца - помошници инспектори и - В4 - 9 -девет помлади инспектори, или **вкупно 115 инспектори** од двата вида.

Образложение: Во инспекциските сектори во почетокот на 2022 година започна со реализација на годишниот план со **вкупно 115 инспектори** од кои 65 се од видот државни земјоделски инспектор, додека 50 се државни фитосанитарни инспектори (Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање).

Промени во на I полугодие 2022 година кај инспекторите се следни: заминување на **3 - тројца** државни земјоделски инспектори (ниво В1) и 2-двајца државни фитосанитарни инспектори, поради стекнување право за пензија (Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодieto).

Табела 1 Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодието, по вид, возраст и звање

Вид	Државен земјоделски инспектор						Државен фитосанитарен инспектор						Вкупно инспектори					
	<30 г.	31-40	41-50	51-60	>60 г.	Вкупн	<30 г.	31-40	41-50	51-60	>60 г.	Вкупн	<30 г.	31-40	41-50	51-60	>60 г.	Вкупн
Б1 - генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 - главен инспектор	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
Б3 - пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 - виш инспектор	0	0	1	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
В1 - советник инспектор	0	3	20	20	7	50	0	7	6	23	7	43	0	10	26	43	14	93
В2 - самостоен инспектор	0	0	2	0	0	2	0	0	2	1	1	4	0	0	4	1	1	6
В3 - помошник инспектор	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	0	2
В4 - помлад инспектор	2	1	3	1	0	7	0	1	0	0	1	2	2	2	3	1	1	9
Вкупно	2	5	26	24	8	65	0	8	9	24	9	50	2	13	35	48	17	115

Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодието

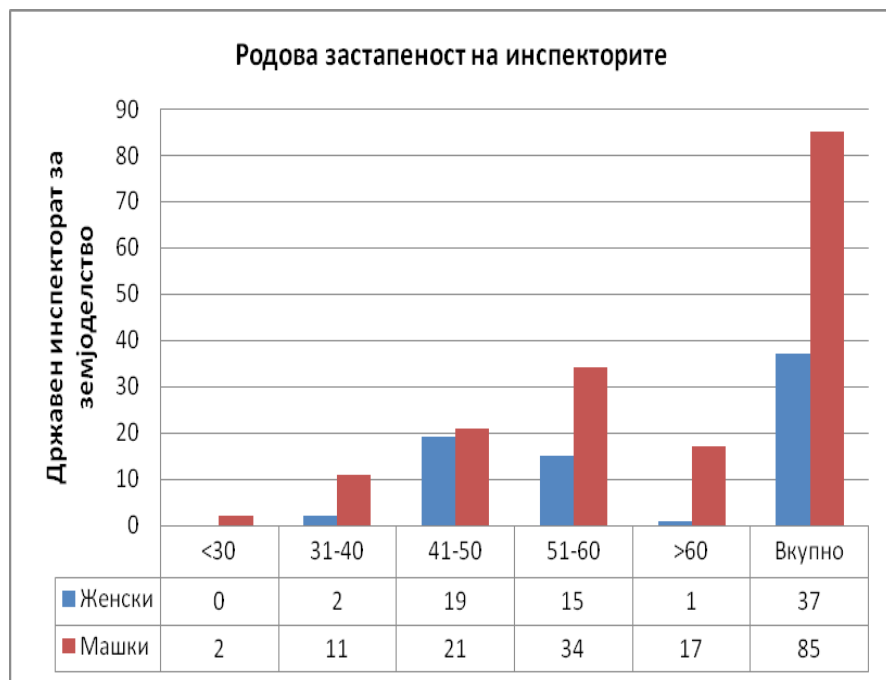
Вид	Државен земјоделски инспектор			Државен фитосанитарен инспектор			Вкупно инспектори		
	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика	Враб.	Пенз.	Разлика
Б1 - генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б2 - главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б3 - пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Б4 - виш инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В1 - советник инспектор	0	3	-3	0	2	-2	0	5	-5

B2 - самостоеен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B3 - помошник инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B4 - помлад инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно	0	3	-3	0	2	-2	0	5	-5

Дополнителна Табела 1 Преглед на систематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодieto

Категорија / Ниво	Звање / Група	Систематизација ¹			Возраст на вработените ²										Степен на образование ³					Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto, по вид, возраст и звање ⁴										Реализирани пензионирања во полугодieto ⁵		Нови вработувања во полугодieto (n) година ⁶				
		Предвид. раб.мест. ^{1а}	Пополн. раб.мест. ^{1б}	Кандидати за инсп. ^{1в}	до 30 години		31-40 години		41-50 години		51-60 години		над 60 години		I до V степен ^а	VI-B степен ^б	VI-A степен ^в	VII степен ^г	VIII степен ^д	Државен земјоделски инспектор 4а					Државен фитосанитарен инспектор					Државен земјоделски инспектор	Државен фитосанитарен инспектор	Планирано	Одобрено	Реализирано		
					машки пол	женски пол	машки пол	женски пол	машки пол	женски пол	машки пол	женски пол	машки пол	женски пол						до 30 години	31-40 години	41-50 години	51-60 години	над 60 години	до 30 години	31-40 години	41-50 години	51-60 години	над 60 години							
Б1	Генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Б2	Главен инспектор	4	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Б3	Пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Б4	Виш инспектор	12	3	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	2	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
В1	Советник инспектор	111	98	0	0	0	8	2	17	12	30	14	14	1	0	0	89	7	2	0	3	20	20	7	0	7	6	23	7	3	2	0	0	0		
В2	Самостоен инспектор	6	6	0	0	0	0	0	4	1	0	1	0	0	0	5	1	0	0	0	2	0	0	0	0	2	1	1	0	0	7	7	0	0		
В3	Помошник инспектор	3	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
В4	Помлад инспектор	10	9	1	2	0	2	0	4	1	0	0	1	0	0	10	0	0	2	1	3	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	
Б	Раковод. админ. служб.	15	5	0	0	0	1	0	1	2	0	1	0	0	0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Стручни админ. служб.	51	22	0	0	1	7	4	2	3	2	3	0	0	1	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	
Г	Пом-струч. адм. служб.	11	9	0	0	0	2	1	1	0	2	1	1	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
нп	Други вработени	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Вкупно инспектори	146	121	1	2	0	11	2	21	19	34	15	17	1	0	0	110	9	3	2	5	26	24	8	0	8	9	24	9	3	2	8	8	0	0	
	Вкупно админ. служб.	77	36	0	0	1	10	5	4	5	4	5	1	1	9	1	24	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	
	Вкупно други вработени	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	СЕ ВКУПНО	224	157	1	2	1	21	7	25	24	38	20	18	2	9	1	134	11	3	2	5	26	24	8	0	8	9	24	9	3	2	11	11	0	0	

Графикон 1 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност и возраст

Графикон 2 Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност во %

Наградување и унапредување

Во овој извештаен период, има унапредено инспектори и административни службеници и има извршено превземање и прераспределување на административни службеници во инспектори.

Во извештајниот период се спроведе постапките за пополнување на слободно работно место за инспектор:

✚ Согласно член 41 став 1 точка 4) преземање на административен службеник во инспекциска служба, на работно место во иста категорија и ниво, согласно со Законот за административни службеници за вкупно 6-шест вработени и тоа по ниво/вид:

- B4- помлад фитосанитарен инспектор (2) од кој еден кандидати за инспектор кој следи интерактивни обуки (април-јуни 2022 година), заради стекнување со лиценца;
- B2 - самостоен фитосанитарен инспектор (1);
- B4- помлад инспектор за земјоделство (2) и
- B4- Виш инспектор за земјоделство (1).

✚ Согласно член 41 став 1 точка 2) унапредување (интерно) на работно место во повисоко ниво за ист вид инспектор и тоа:

- B2 - главен земјоделски инспектор (1);
- B3 - помошник фитосанитарен инспектор (1);
- B1 - советник земјоделски инспектор (1) и
- B1 - советник фитосанитарен инспектор (1).

✚ Административни службеници кои се стекнале со повисоко ниво преку интерно унапредување и тоа:

- B2 - раководител на сектор (1);
- B4 - раководител на одделение (1)
- B1 - советник (2);

Пријавени неправилности

Во извештајниот период во Уписникот за предмети по преставки и предлози кои се води во Државниот инспекторат за земјоделство евидентирани се вкупно 3 - три преставки за работата на тројца инспектори. Државниот инспекторат за земјоделство до сега нема пропишано процедура за водење на евиденција за бројот на пријавени неправилности за работата на инспекторите преку бесплатниот тлефонски број, електронски адреси, писма и сл.

Интегритет

Во I - полугодие на 2022 година поднесени се вкупно 3 барања за утврдување на дисциплинска одговорност и поведени се вкупно 3 дисциплински постапки, против 3- тројца државни земјоделски инспектори (3- писмени опомени) по Закон за административни службеници.

IV. Инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Инспекцискиот надзор се заснова според степенот на сложеноста на инспекцискиот надзор, а согласно Одлуката за утврдување на коефициенти на сложеност на инспекцискиот (архивски број 02-1369/1 од 30.11.2018 година), донесена од страна на директорот на Инспекторатот.

Фитосанитарните инспектори, своите инспекциски контроли ги вршеше, врз основа на надлежностите кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата, Законот за фитофармација, Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и Законот за семе и саден материјал на земјоделски растенија, како и донесените подзаконски акти, што вклучува и реализација на Програмата за фитосанитарната политика во 2022 година, кои вклучуваат спроведување на здравствени прегледи и земање на примероци од растенија, растителни производи од производните региони и граничните премини, како и земање примероци од фитофармацевтски производи и со цел утврдување на резидуи од фитофармацевтски производи во примарните земјоделски производи

Државните инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство постапуваа и по донесени програми и тоа:

Имплементацијата на Програмата за мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2022 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 36/2022), ја координира Фитосанитарната управа, а мострите ги земаа Државниот инспекторат за земјоделство, преку државните инспектори за земјоделство, додека лабораториските анализи ги спроведува акредитирани лаборатории, постапувајќи по Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата.

Со донесување на новиот Законот за финансиска поддршка за намалување на последиците предизвикани од корона вирусот врз производството, откупот на грозје и винската индустрија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 290/20), како и Правилникот за образецот за утврдување на податоци за производители на винско грозје, образецот за утврдување податоци за извезено вино и образецот за утврдување податоци за извезено винско грозје („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 293/20), согласно своите надлежности Државниот инспекторат за земјоделство тековно врши контроли во винарските визби кои имаат вршено откуп на винско грозје согласно COVID програмата.

Од страна на инспекторите кои се распоредени во Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството со пчеларството земјишната политика со поделелски култури во периодот од јануари до јуни 2022 година пријавени се следните одземени предмети:

- Риба 62,6 кг, мрежи 60, самци 5, нуркачко одело 1, канџа 1

Инспекторатот работите од својата надлежност ги извршува и преку, рибочувари на државни риболовни води, кои ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби од бесправен риболов и риболовни кражби, кое е во Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделелско производство.

Сите активности се внесуваа во соодветни документи - прилози пропишани со интерната процедура, за работа на рибочуварите во (арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година). Рибочуварите се вклучени и во извршување на активностите на Координативното работно тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро, формирана со заклучок на Влада на Република Северна Македонија

Период јануари-јуни /2022 година	Конт роли	Потврди за одземени предмети
јануари-март	93	0
април-јуни	89	3
Вкупно	182	3

Во периодот **јануари-јуни** 2022 година , од страна на Државниот инспекторат за земјоделство (надлежни државни земјоделски инспектор и референти за физичка заштита на рибите, рибочувар на риболовни подрачја на Република Северна Македонија), во соодејство со МВР ПС за граничен надзор Охридско Езеро (Езерска полиција) вршеа координирани надзори на различни локации, а истите се спроведувани, како активности на Координативното работно тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро.

При вршење на контролите (координирани акции) со координативното тело и надлежни инспектори во периодот јануари-јуни 2022 година направени се 182 контроли и издадени се 3 потврди за одземени предмети. Исто така, привремено се одземени предмети (риболовен алат и риби) и тоа:

- 181 мрежи со разни димензии на окца (мм);

- риба разни видови: 263 парчиња (охридска белвица, грунец, клен, охридска пастрмка, мрена, караш), за кои согласно *Закон за рибарство и аквакултура* и *Кривичниот законик*, а во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни кражби од страна на надлежните инспектори и службените лица на МВР ПС за граничен надзор се поведени соодветни прекршочни и кривични постапки.

IV.1. План I- првото полугодие од 2022 година

Во I- првото полугодие од 2022 година:

Во **I- то полугодие од 2022** година извршено планирање за вкупно **20276 инспекциски надзори** од кои:

- 1096 редовни инспекциски надзори,
- 18946 вонредни инспекциски и
- 234 контролни надзори.

Полугодишниот план за **државните земјоделски инспектори** е **12645 инспекциски надзори** од кои:

- 616 редовни инспекциски надзори,
- 11929 вонредни и
- 100 контролни инспекциски надзори.

Полугодишниот план за **државните фитосанитарните инспектори** е **7631 инспекциски надзори** од кои:

- 480 редовни инспекциски надзори,
- 7017 вонредни инспекциски надзори и
- 134 контролни инспекциски надзори.

Бројот на вкупно *планирани неправилности* во **I- то полугодие од 2022** година е *извршено планирање* на ниво на Инспекторат е 400 и тоа **308** за **државни земјоделски инспектор** и **92** за **државни фитосанитарните инспектори**.

IV.2. Реализација I- првото полугодие од 2022 година

Во **I- то полугодие од 2022** година **вкупно се реализирани 23466 инспекциски надзори** од кои:

- 1063 редовни инспекциски надзори,
- 22119 вонредни инспекциски надзори и
- 284 контролни инспекциски надзори.

Вкупната реализација кај **државните земјоделски инспектори** е **15912 инспекциски надзори** од кои:

- 606 редовни ИН,
- 15170 вонредни ИН и
- 136 контролни ИН.

Вкупната реализација кај **државните фитосанитарните инспектори** е **7554 инспекциски надзори** од кои:

- 457 редовни ИН,
- 6949 вонредни ИН
- 148 контролни ИН

Процент % на реализација - Изразено во проценти на реализација за

Вкупната реализација кај **државните земјоделски инспектори** е **15912 инспекциски надзори** од кои:

- 98,38 % редовни ИН,
- 127,17% вонредни ИН и
- 136 % контролни ИН.

Вкупната реализација кај **државните фитосанитарните инспектори** е **7554 инспекциски надзори** од кои:

- 95,21 %редовни ИН,
- 99,03 %вонредни ИН
- 110,45 %контролни ИН

Бројот на *реализирани неправилности* на ниво на Инспекторат е 420 и тоа:

државни земјоделски инспектори - 255
фитосанитарните инспектори - 165

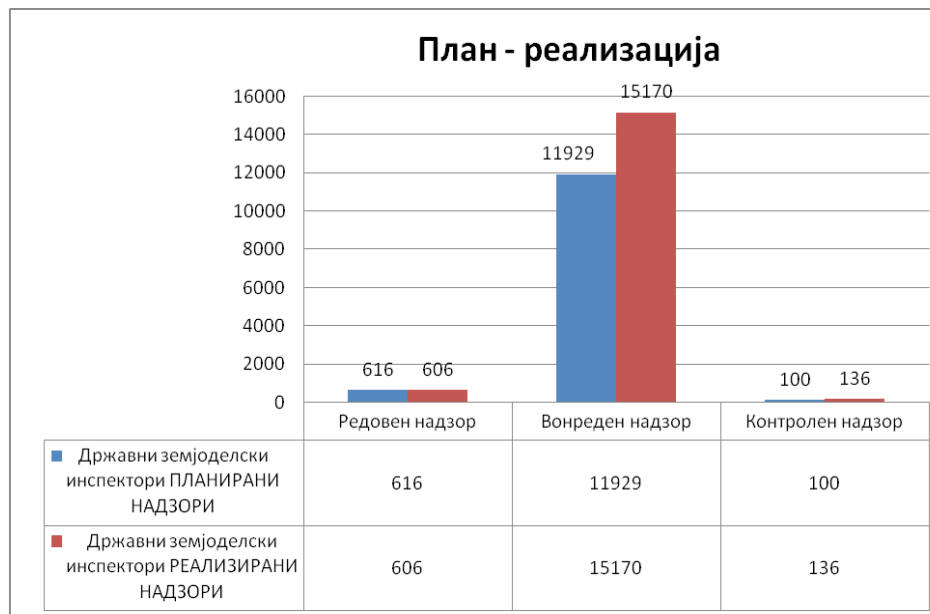
државни

Државниот инспекторат за земјоделство изврши анализа на бројот на планирани и реализирани инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварените инспекциски надзори, претставено во Дополнителна Табела 2.

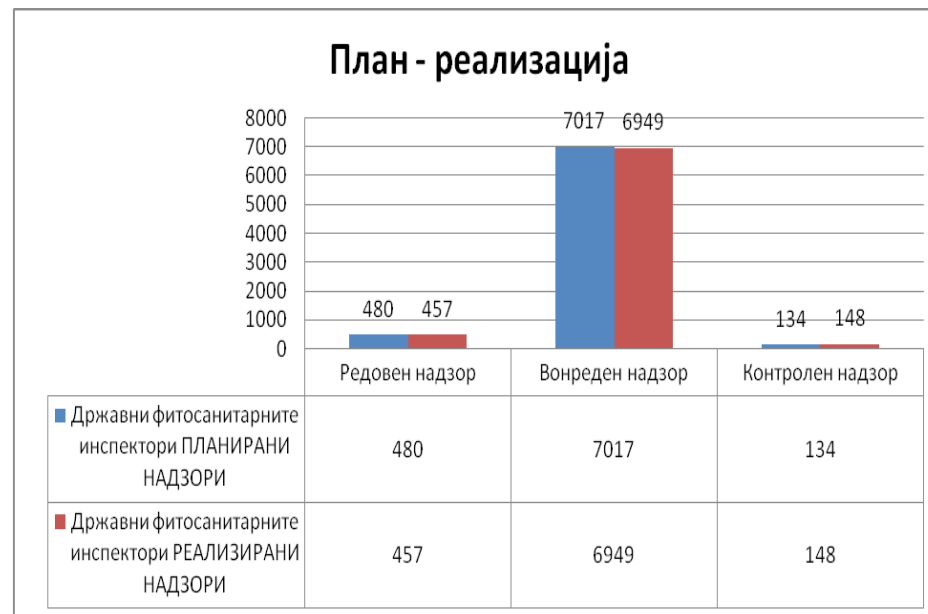
Дополнителна Табела 2 Преглед на вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори со степен на реализација според вид во полугодието (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				РАЗЛИКА			ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ РАЗЛИКА	ВОНРЕДНИ РАЗЛИКА	КОНТРОЛНИ РАЗЛИКА	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	Вкупно
Државни земјоделски инспектори	616	11929	100	12645	606	15170	136	15912	-10	3241	36	98.38	127.17	136.00	125.84
Државни фитосанитарните инспектори	480	7017	134	7631	457	6949	148	7554	-23	-68	14	95.21	99.03	110.45	98.99
ВКУПНО	1096	18946	234	20276	1063	22119	284	23466	-33	3173	50	96.99	116.75	121.37	115.73

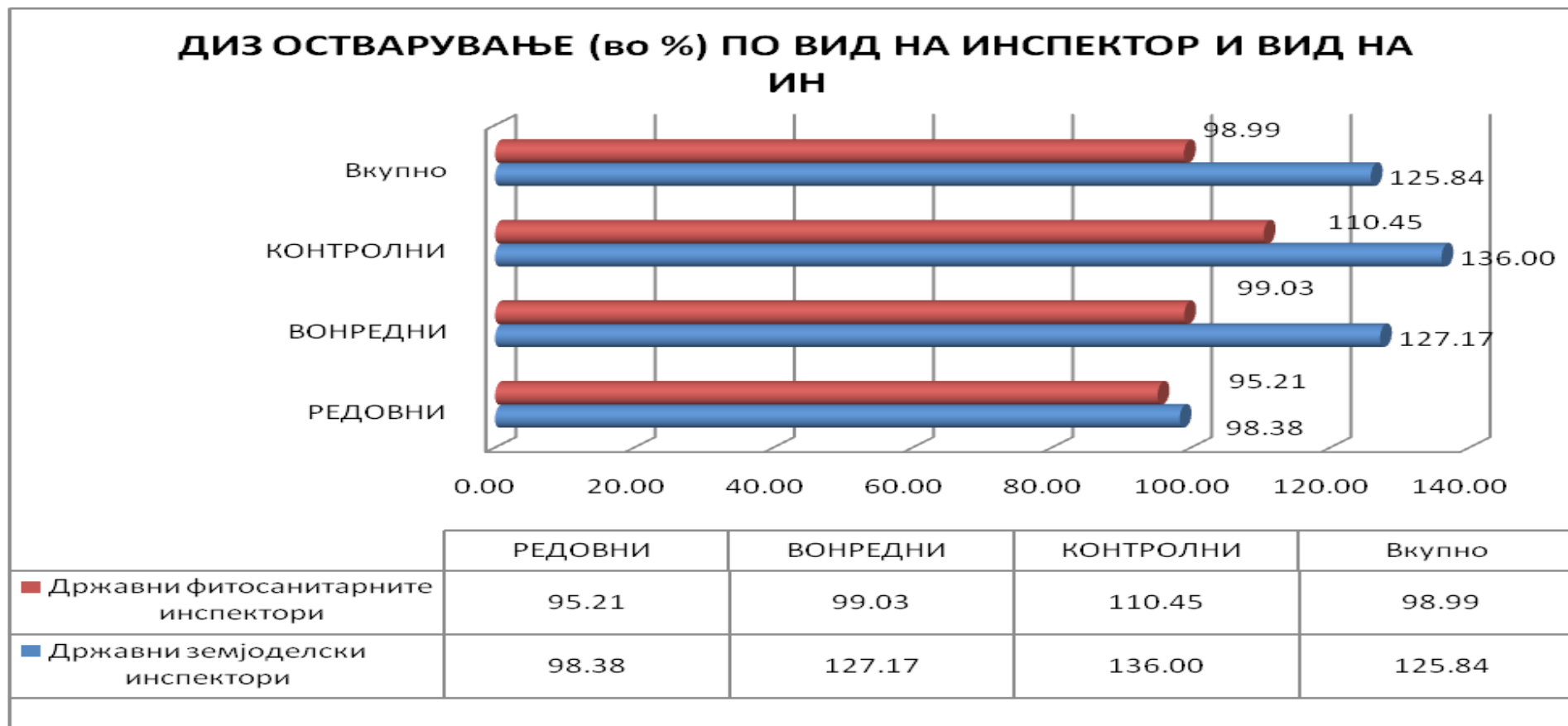
Графикон 3 Преглед на планиран вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодието (за вид Државен земјоделски инспектор)

Графикон 4 Преглед на планиран вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодието (за вид Државен фитосанитарен инспектор)

Графикон 5 Преглед на спроведени инспекциски надзори со степен на реализација во % според вид во полугодие (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Даден е преглед на планирани редовни инспекциски надзори со %-на застапеност на ризик за I-полугодие, 2022 година по закони, и тоа, планирани се вкупно 1096 редовни инспекциски надзори од кои со висок ризик 161 , среден ризик 697 и низок ризик 238.

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот и ја има следната реализацијата за извештајниот период, според степенот на ризик од планирани 1096 инспекциски надзори, остварени се вкупно 1063 надзори или изразено во проценти 96,98% или по степен на ризик стапката на остварување е следна:

- висок ризик реализирани вкупно 154 ИН или 95.65 %,
 - среден ризик реализирани вкупно 676 ИН или 96.98 %
 - низок ризик реализирано вкупно 233 ИН или 97.89 %
- или вкупна реализација 96.98%.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на планирани и реализирани редовни инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

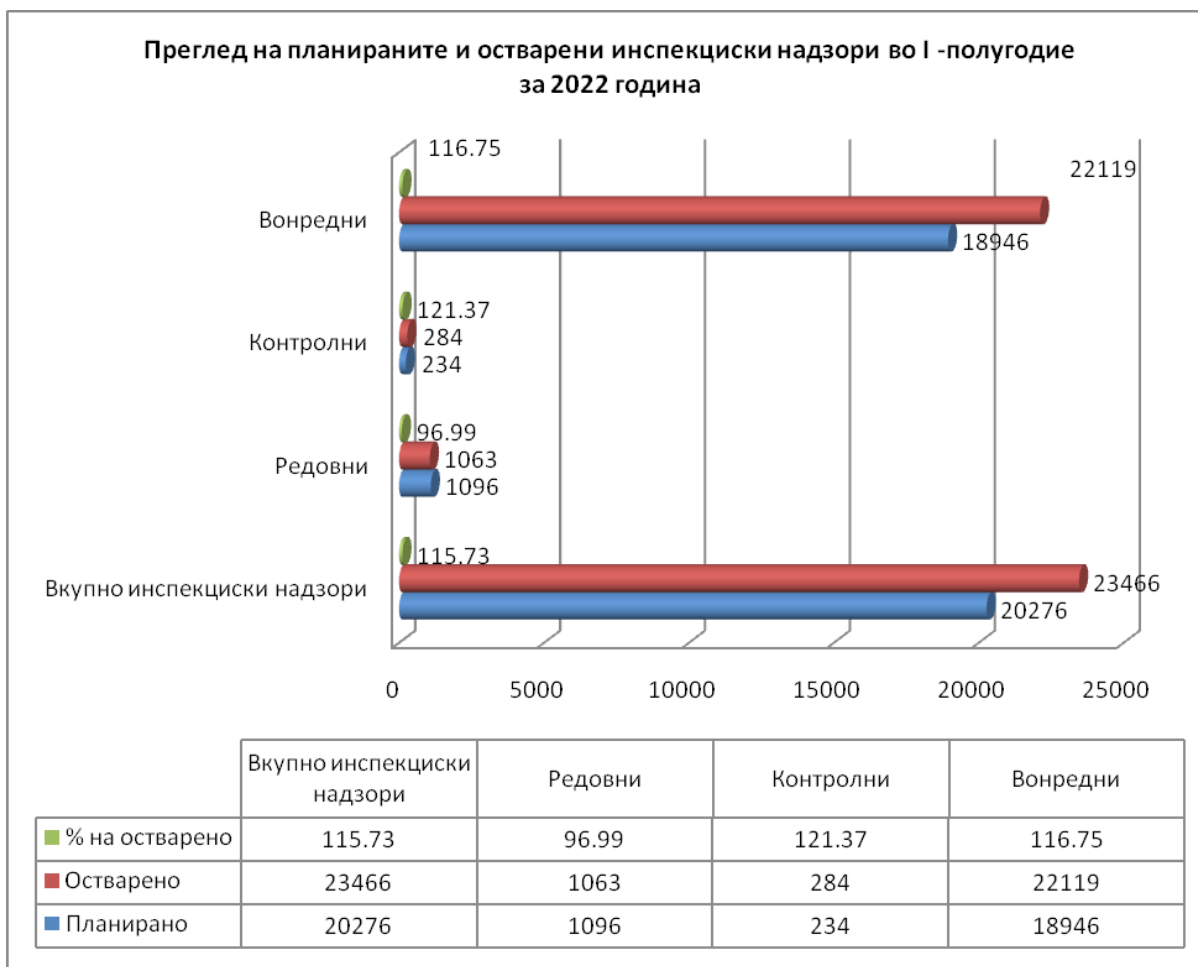
Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во полугодие

Ред.Бр.	Назив на закон ¹	Шифра на закон ²	Планирани инспекциски надзори ³				Спроведени инспекциски надзори ⁴				Стапка на остварување (%)				разлика			
			Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	ВКУПНО
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	97	12	109	0	96	13	109	#DIV/0!	98.97	108.33	100	0	-1	1	0
2	Закон за тутун и тутунски производи	ЗППСП	0	17	29	46	0	17	29	46	#DIV/0!	100	100	100	0	0	0	0
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	0	9	23	32	0	9	23	32	#DIV/0!	100	100	100	0	0	0	0
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	0	53	23	76	0	51	25	76	#DIV/0!	96.23	108.70	100	0	-2	2	0
5	Закон за сточарството	ЗСТ	2	5	6	13	1	5	6	12	50	100	100	92.31	-1	0	0	-1
6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	10	25	28	63	10	25	28	63	100	100	100	100	0	0	0	0
7	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	0	4	1	5	0	4	1	5	#DIV/0!	100	100	100	0	0	0	0
8	Закон за пасишта	ЗП	3	1	17	21	4	1	15	20	133.33	100	88.24	95.24	1	0	-2	-1
9	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	0	0	4	4	0	0	3	3	#DIV/0!	#DIV/0!	75	75	0	0	-1	-1
10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	31	28	37	96	30	26	36	92	96.77	92.86	97.30	95.83	-1	-2	-1	-4
11	Закон за виното	ЗВИ	0	18	5	23	0	18	5	23	#DIV/0!	100	100	100	0	0	0	0
12	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	3	64	5	72	3	63	5	71	100	98.44	100	98.61	0	-1	0	-1
13	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБСП	3	51	2	56	3	49	2	54	100	96.08	100	96.43	0	-2	0	-2
14	Закон за фитофармација	ЗФФ	54	146	33	233	49	141	31	221	90.74	96.58	93.94	94.85	-5	-5	-2	-12
15	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	55	179	13	247	54	171	11	236	98.18	95.53	84.62	95.55	-1	-8	-2	-11
ВКУПНО			161	697	238	1096	154	676	233	1063	95.6522	96.9871	97.89916	96.98905	-7	-21	-5	-33

Дополнителна Табела 4 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во I -полугодие за 2022 година

	Планирано	Остварено	%
Вкупно инспекциски надзори	20276	23466	115.73
Редовни	1096	1063	96.99
Контролни	234	284	121.37
Вонредни	18946	22119	116.75

Графикон 6 Преглед на планираните и остварени инспекциски надзори во I -полугодие за 2022 година

- **Редовни инспекциски надзори**

Извршено беше планирање на вкупниот број на редовни инспекциски надзори според вид во I -полугодие за 2022 година, по региони и општини, при што планирани беа вкупно 1096 редовните инспекциски надзори како минимум за секој инспектор за период и **реализирани вкупно 1063 редовни инспекциски надзори** или степенот на **реализација е 96,99 % за планираните редовните инспекциски надзори.**

Во извештајниот период имаме намален степен на реализација кај редовните надзори, а за сметка на тоа се укажа потреба за зголемување на бројот на вонредните и контролните инспекциски надзори, со тоа се

постигна степенот на горенаведената реализацијата во извештајниот период, односно истиот е надминат за 115,73%.

- Вонредни инспекциски надзори

Најголем број од вонредните инспекциски надзори (22119) се извршени од областите кои припаѓаат на: *Закон за здравјето на растенијата* (5006), *Закон за виното* (6489) и *Закон за квалитет на земјоделски производи* (4989) или вкупно 74,52 % од вкупниот број надзори припаѓаат на овие три области (16484).

Од планираните 18946 вонредни инспекциски надзори, вкупно се **извршени 22119 вонредни инспекциски надзори**, со тоа степенот на реализација на вонредните надзори е надминат со **реализација од 116.75 %**, со оглед да овие надзори невозможно е точно да бидат предвидени, бидејќи нивниот голем број е поврзан со издавање на сертификати, уверенија и мониторинг програми, согласно надлежноста во соодветните области.

- Контролни инспекциски надзори

По спроведувањето на инспекцискиот надзор и во зависност од утврдената фактичка состојба, се применуваа конкретни инспекциски мерки (издавање решенија со опомена, наредба, забрана, издавање на прекршочни платни налози, поведување на прекршочни и кривични постапки и др.) во согласност со законите, и за таа цел планирани се вкупно 234 контролни инспекциски надзори, за што во извештајниот период, по изминување на рокот за отстранување на констатираните неправилностите и применетите инспекциски мерки, се **реализирани вкупно 284 контролни инспекциски надзори**. Степенот на **реализација е 121.37%**, и според бројот на изречени инспекциски мерки (вкупно 420), по кој следи контролен инспекциски надзор, сметаме дека овој број е соодветен на бројот на контролни инспекциски надзори.

- Инспекциски мерки (неправилности)

Инспекторатот евидентираше **неправилности** - изречени мерки посебно по закони. Од горе приложената табела може да се констатира дека, изречени се вкупно 420 неправилности од кои според видот на инспекциски мерки: 69 опомени, 5 забрани, 32 наредби, 168 задолжувања, 11 други инспекциски мерки, 80 прекршочни налози, 23 барања за сторен прекршок -прекршочни пријави, 2 кривични пријави.

Бројот на донесени **инспекциски мерки изнесува 420** во овој период и во однос на планираните инспекциски надзори (20276) имаат учество од 2,07 %, а во однос на извршените (23466) има 1,78 % учество. Извршена беше проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што беа лоцирани сензитивните точки по закони каде инспекторатот, при вршење на инспекциски надзор во I -полугодие за 2022 година требаше да обрне големо внимание.

За овој период, беа **предвидени 269** како минимален број на квантитативни цели (планирани откривања на неправилности по ризични области), иако од досегашното искуство се покажа дека нивното

планирање е неефикасно и во конкретниот случај тоа се докажа како такво
и **реализацијата на инспекциски мерки (420) е 156,13 %**, и со тоа
сметаме дека пред се делува субјективно при изборот на областа на која ќе
се акцентира инспекциската мерка и во најголем број на случаи
предвидените откривања и претпоставените инспекциски мерки не се
реализираат по дадениот план, односно најголем број на преземени
инспекциски мерки произлегуваат од реализираните вонредните
инспекциски надзори

Дополнителна Табела 5 за реализирани инспекциски надзори по закони и изречени инспекциски мерки (неправилности).

РЕАЛИЗАЦИЈА ПО ЗАКОНИ ЈАНУАРИ-ЈУНИ 2022 ГОДИНА			РЕАЛИЗИРАНИ I-полугодие 2022 година по вид на надзор				По вид на изречена инспекциска мерка-неправилности								
Ред. бр	Закон	Шифра на закон	Редовен	Вонреден	Контролен	Вкупно	Опомена	Забрана	Наредба	Задолжување	Друга	Прекршочен	Прекрш.	Кривична	Вкупно неправилно
1	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	109	584	21	714	8	0	6	7	1	2	0	0	24
2	Закон за тутун и тутунски производи	ЗТПТСП	46	1560	0	1606	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	32	81	0	113	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	76	4989	9	5074	5	0	0	4	0	0	0	0	9
5	Закон за сточарството	ЗСТ	12	59	0	71	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	63	294	33	390	24	5	0	5	1	7	17	0	59
7	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	5	1	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Закон за пасишта	ЗП	20	37	11	68	13	0	0	2	0	0	0	0	15
9	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	3	13	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	92	413	31	536	9	0	15	8	8	67	1	2	110
11	Закон за виното	ЗВИ	23	6489	8	6520	0	0	0	8	1	4	0	0	13
12	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски	ЗССМЗР	71	569	4	644	2	0	0	4	0	0	0	0	6

	растенија														
13	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБП СП	54	1322	10	1386	3	1	3	3	0	0	0	0	10
14	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	0	24	7	31	0	7	0	1	0	0	0	0	8
15	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	236	5006	128	5370	2	22	0	111	0	0	0	0	135
16	Закон за фитофармација	ЗФФ	221	287	13	521	3	0	4	14	0	0	0	0	21
17	Закон за ДИЗ	ЗДИЗ	0	390	9	399	0	0	4	1	0	0	5	0	10
18	Закон за инспекциски надзор	ЗИН	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вкупно			1063	2211 9	28 4	23466	69	5	32	16 8	11	80	23	2	420

Проценката беше извршена врз основа на стекнатата пракса при долгогодишното вршење на инспекциски надзор во минатото во областите за кои е надлежен инспекторатот, законската регулатива и сл. изворите на информации и податоци за идентификување настанување на ризичните области досега ги користеше врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица, бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати и сл.

Табеларен приказ на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto по региони и општини за државен земјоделски инспектор и државен фитосанитарен инспектор е прикажан подолу во Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор).

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Ред.Бр	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	144	5957	14	6115	44
1	Велес	25	134	1	160	11
2	Градско	7	480	1	488	1
3	Демир Капија	3	48	1	52	0
4	Кавадарци	50	3906	8	3964	15
5	Лозово	5	146	1	152	4
6	Неготино	12	536	1	549	1
7	Росоман	14	500	1	515	1
8	Свети Николе	24	189	0	213	9
9	Чашка	4	18	0	22	2
	Источен регион	172	2479	47	2698	104
10	Берово	17	152	1	170	1
11	Виница	17	190	3	210	4
12	Делчево	26	449	16	491	13
13	Зрновци	4	16	1	21	3
14	Карбинци	6	57	5	68	6
15	Кочани	22	231	11	264	46
16	Македонска Каменица	8	20	0	28	0
17	Пехчево	5	45	0	50	0
18	Пробиштип	17	132	2	151	4
19	Чешиново	10	123	6	139	25

Ред.Бр	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
20	Штип	40	1064	2	1106	2
	Југозападен регион	108	839	31	978	41
21	Вевчани	1	5	0	6	0
22	Дебар	14	115	2	131	0
23	Дебарца	4	9	0	13	0
24	Кичево	18	75	1	94	1
25	Македонски Брод	6	11	3	20	3
26	Охрид	32	211	4	247	13
27	Пласница	0	0	0	0	0
28	Струга	32	399	21	452	24
29	Центар Жупа	1	14	0	15	0
	Југоисточен регион	114	2861	37	3012	49
30	Богданци	6	187	1	194	2
31	Босилово	14	572	1	587	4
32	Валандово	4	179	0	183	1
33	Василево	10	179	7	196	8
34	Гевгелија	3	670	18	691	17
35	Дојран	3	14	0	17	1
36	Конче	2	8	0	10	0
37	Ново Село	6	144	2	152	2
38	Радовиш	5	69	0	74	1
39	Струмица	61	839	8	908	13
	Пелагониски регион	108	2080	19	2207	27
40	Битола	33	627	3	663	3
41	Демир Хисар	3	66	0	69	0
42	Долнени	3	34	0	37	0
43	Кривогаштани	12	60	1	73	1
44	Крушево	3	220	0	223	1
45	Могила	2	19	0	21	0
46	Новаци	0	4	0	4	0
47	Прилеп	36	490	6	532	4
48	Ресен	16	560	9	585	18
	Полошки регион	62	814	9	885	7
49	Боговиње	1	9	0	10	0
50	Брвеница	5	56	2	63	2
51	Врапчиште	1	35	0	36	0
52	Гостивар	21	74	4	99	3
53	Желино	6	53	0	59	0
54	Јегуновце	6	333	0	339	0
55	Маврово и Ростуша	2	9	1	12	0

Ред.Бр	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Вонред. надзор	Контрол. надзор		
56	Теарце	4	5	0	9	0
57	Тетово	16	240	2	258	2
	Североисточен регион	118	2355	100	2573	116
58	Кратово	12	129	1	142	2
59	Крива Паланка	26	743	24	793	21
60	Куманово	62	1344	73	1479	91
61	Липково	1	9	0	10	0
62	Ранковце	15	126	1	142	1
63	Старо Нагоричане	2	4	1	7	1
	Скопски регион	237	4734	27	4998	32
64	Аеродром	16	114	3	133	2
65	Арачиново	11	11	1	23	1
66	Бутел	16	494	2	512	2
67	Гази Баба	51	2407	6	2464	10
68	Ѓорче Петров	7	74	0	81	0
69	Зелениково	1	1	0	2	0
70	Илинден	25	293	3	321	2
71	Карпош	8	181	1	190	1
72	Кисела Вода	31	304	6	341	6
73	Петровец	19	161	3	183	3
74	Сарај	1	170	0	171	0
75	Сопиште	1	30	0	31	1
76	Студеничани	14	55	0	69	0
77	Центар	29	274	1	304	3
78	Чаир	4	20	0	24	0
79	Чучер-Сандево	1	142	0	143	0
80	Шуто Оризари	2	3	1	6	1
ВКУПНО		1063	22119	284	23466	420

Дополнителна Табела 3-1 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според неправилности и вид на надзор, по региони и општини, во полугодieto

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
Вардарски регион		151	5841	32	6024	31	144	5957	14	6115	44	95.36	101.99	43.75	101.51	141.94
1	Велес	24	141	8	173	7	25	134	1	160	11	104.17	95.04	12.50	92.49	157.14
2	Градско	7	757	4	768	2	7	480	1	488	1	100.00	63.41	25.00	63.54	50.00
3	Демир Капија	6	63	0	69	0	3	48	1	52	0	50.00	76.19	#DIV/0!	75.36	#DIV/0!
4	Кавадарци	51	3507	13	3571	13	50	3906	8	3964	15	98.04	111.38	61.54	111.01	115.38
5	Лозово	7	260	0	267	1	5	146	1	152	4	71.43	56.15	#DIV/0!	56.93	400.00
6	Неготино	15	439	2	456	2	12	536	1	549	1	80.00	122.10	50.00	120.39	50.00
7	Росоман	12	455	5	472	3	14	500	1	515	1	116.67	109.89	20.00	109.11	33.33
8	Свети Николе	25	186	0	211	3	24	189	0	213	9	96.00	101.61	#DIV/0!	100.95	300.00
9	Чашка	4	33	0	37	0	4	18	0	22	2	100.00	54.55	#DIV/0!	59.46	#DIV/0!
Источен регион		176	2222	29	2427	37	172	2479	47	2698	104	97.73	111.57	162.07	111.17	281.08
10	Берово	17	142	3	162	3	17	152	1	170	1	100.00	107.04	33.33	104.94	33.33
11	Виница	16	114	2	132	3	17	190	3	210	4	106.25	166.67	150.0	159.0	133.33

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
														0	9	
12	Делчево	27	560	11	598	12	26	449	16	491	13	96.30	80.18	145.45	82.11	108.33
13	Зрновци	5	2	1	8	2	4	16	1	21	3	80.00	800.00	100.00	262.50	150.00
14	Карбинци	6	52	0	58	0	6	57	5	68	6	100.00	109.62	#DIV/0!	117.24	#DIV/0!
15	Кочани	26	296	5	327	9	22	231	11	264	46	84.62	78.04	220.00	80.73	511.11
16	Македонска Каменица	7	4	0	11	0	8	20	0	28	0	114.29	500.00	#DIV/0!	254.55	#DIV/0!
17	Пехчево	5	20	0	25	0	5	45	0	50	0	100.00	225.00	#DIV/0!	200.00	#DIV/0!
18	Пробиштип	17	110	0	127	0	17	132	2	151	4	100.00	120.00	#DIV/0!	118.90	#DIV/0!
19	Чешиново	7	108	2	117	2	10	123	6	139	25	142.86	113.89	300.00	118.80	1250.00
20	Штип	43	814	5	862	6	40	1064	2	1106	2	93.02	130.71	40.00	128.31	33.33
Југозападен регион		113	801	23	937	28	108	839	31	978	41	95.58	104.74	134.78	104.38	146.43
21	Вевчани	1	3	0	4	1	1	5	0	6	0	100.00	166.67	#DIV/0!	150.00	0.00
22	Дебар	16	128	1	145	1	14	115	2	131	0	87.50	89.84	200.00	90.34	0.00
23	Дебарца	3	17	0	20	0	4	9	0	13	0	133.33	52.94	#DIV/0!	65.00	#DIV/0!

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
24	Кичево	18	30	0	48	1	18	75	1	94	1	100.00	250.00	#DIV/0!	195.83	100.00
25	Македонски Брод	7	14	0	21	1	6	11	3	20	3	85.71	78.57	#DIV/0!	95.24	300.00
26	Охрид	36	276	11	323	11	32	211	4	247	13	88.89	76.45	36.36	76.47	118.18
27	Пласница	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	0.00	#DIV/0!	0.00	#DIV/0!
28	Струга	31	301	11	343	13	32	399	21	452	24	103.23	132.56	190.91	131.78	184.62
29	Центар Жупа	1	31	0	32	0	1	14	0	15	0	100.00	45.16	#DIV/0!	46.88	#DIV/0!
Југоисточен регион		116	2557	34	2707	32	114	2861	37	3012	49	98.28	111.89	108.82	111.27	153.13
30	Богданци	5	262	0	267	0	6	187	1	194	2	120.00	71.37	#DIV/0!	72.66	#DIV/0!
31	Босилово	13	299	4	316	4	14	572	1	587	4	107.69	191.30	25.00	185.76	100.00
32	Валандово	6	207	7	220	5	4	179	0	183	1	66.67	86.47	0.00	83.18	20.00
33	Василево	11	130	2	143	2	10	179	7	196	8	90.91	137.69	350.00	137.06	400.00
34	Гевгелија	3	497	9	509	9	3	670	18	691	17	100.00	134.81	200.00	135.76	188.89
35	Дојран	3	7	0	10	0	3	14	0	17	1	100.00	200.00	#DIV/0!	170.00	#DIV/0!
36	Конче	2	7	0	9	0	2	8	0	10	0	100.00	114.29	#DIV/0!	111.11	#DIV/0!
37	Ново Село	6	106	4	116	4	6	144	2	152	2	100.00	135.85	50.00	131.0	50.00

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
															3	
38	Радовиш	4	66	0	70	0	5	69	0	74	1	125.00	104.55	#DIV/0!	105.71	#DIV/0!
39	Струмица	63	976	8	1047	8	61	839	8	908	13	96.83	85.96	100.00	86.72	162.50
Пелагониски регион		111	1663	22	1796	28	108	2080	19	2207	27	97.30	125.08	86.36	122.88	96.43
40	Битола	33	405	10	448	12	33	627	3	663	3	100.00	154.81	30.00	147.99	25.00
41	Демир Хисар	3	54	0	57	0	3	66	0	69	0	100.00	122.22	#DIV/0!	121.05	#DIV/0!
42	Долнени	4	21	1	26	0	3	34	0	37	0	75.00	161.90	0.00	142.31	#DIV/0!
43	Кривогаштани	11	67	1	79	0	12	60	1	73	1	109.09	89.55	100.00	92.41	#DIV/0!
44	Крушево	3	105	2	110	3	3	220	0	223	1	100.00	209.52	0.00	202.73	33.33
45	Могила	4	37	0	41	1	2	19	0	21	0	50.00	51.35	#DIV/0!	51.22	0.00
46	Новаци	0	3	0	3	0	0	4	0	4	0	#DIV/0!	133.33	#DIV/0!	133.33	#DIV/0!
47	Прилеп	35	398	7	440	10	36	490	6	532	4	102.86	123.12	85.71	120.91	40.00
48	Ресен	18	573	1	592	2	16	560	9	585	18	88.89	97.73	900.00	98.82	900.00
Полошки регион		63	872	9	944	17	62	814	9	885	7	98.41	93.35	100.00	93.75	41.18

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
49	Боговиње	1	28	0	29	0	1	9	0	10	0	100.00	32.14	#DIV/0!	34.48	#DIV/0!
50	Брвеница	5	54	0	59	1	5	56	2	63	2	100.00	103.70	#DIV/0!	106.78	200.00
51	Врапчиште	1	25	0	26	1	1	35	0	36	0	100.00	140.00	#DIV/0!	138.46	0.00
52	Гостивар	22	93	3	118	5	21	74	4	99	3	95.45	79.57	133.33	83.90	60.00
53	Желино	7	58	1	66	3	6	53	0	59	0	85.71	91.38	0.00	89.39	0.00
54	Јегуновце	6	306	1	313	0	6	333	0	339	0	100.00	108.82	0.00	108.31	#DIV/0!
55	Маврово и Ростуша	2	6	0	8	0	2	9	1	12	0	100.00	150.00	#DIV/0!	150.00	#DIV/0!
56	Теарце	4	18	0	22	0	4	5	0	9	0	100.00	27.78	#DIV/0!	40.91	#DIV/0!
57	Тетово	15	284	4	303	7	16	240	2	258	2	106.67	84.51	50.00	85.15	28.57
Североисточен регион		118	2032	47	2197	48	118	2355	100	2573	116	100.00	115.90	212.77	117.11	241.67
58	Кратово	11	122	1	134	1	12	129	1	142	2	109.09	105.74	100.00	105.97	200.00
59	Крива Паланка	26	850	14	890	15	26	743	24	793	21	100.00	87.41	171.43	89.10	140.00
60	Куманово	58	947	31	1036	30	62	1344	73	1479	91	106.90	141.92	235.48	142.76	303.33
61	Липково	1	13	0	14	0	1	9	0	10	0	100.00	69.23	#DIV/0!	71.43	#DIV/0!
62	Ранковце	19	85	1	105	2	15	126	1	142	1	78.95	148.24	100.00	135.20	50.00

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
														0	4	
63	Старо Нагоричане	3	15	0	18	0	2	4	1	7	1	66.67	26.67	#DIV/0!	38.89	#DIV/0!
Скопски регион		248	2958	38	3244	48	237	4734	27	4998	32	95.56	160.04	71.05	154.07	66.67
64	Аеродром	17	73	0	90	0	16	114	3	133	2	94.12	156.16	#DIV/0!	147.78	#DIV/0!
65	Арачиново	7	39	1	47	2	11	11	1	23	1	157.14	28.21	100.00	48.94	50.00
66	Бутел	17	143	2	162	4	16	494	2	512	2	94.12	345.45	100.00	316.05	50.00
67	Гази Баба	65	1450	9	1524	11	51	2407	6	2464	10	78.46	166.00	66.67	161.68	90.91
68	Ѓорче Петров	6	79	0	85	2	7	74	0	81	0	116.67	93.67	#DIV/0!	95.29	0.00
69	Зелениково	1	12	0	13	3	1	1	0	2	0	100.00	8.33	#DIV/0!	15.38	0.00
70	Илинден	19	272	4	295	6	25	293	3	321	2	131.58	107.72	75.00	108.81	33.33
71	Карпош	11	104	1	116	3	8	181	1	190	1	72.73	174.04	100.00	163.79	33.33
72	Кисела Вода	31	255	3	289	4	31	304	6	341	6	100.00	119.22	200.00	117.99	150.00
73	Петровец	21	189	4	214	4	19	161	3	183	3	90.48	85.19	75.00	85.51	75.00
74	Сарај	1	68	1	70	1	1	170	0	171	0	100.00	250.00	0.00	244.29	0.00
75	Сопиште	2	24	2	28	0	1	30	0	31	1	50.00	125.00	0.00	110.7	#DIV/0!

Ред. бр.	Регион/ Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	со очекувани неправилн.	Спроведени (реализирани) инспекциски надзори			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	со утврдени неправилн.
		Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен			Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
															1	
76	Студеничани	14	45	0	59	0	14	55	0	69	0	100.00	122.22	#DIV/0!	116.95	#DIV/0!
77	Центар	27	89	2	118	2	29	274	1	304	3	107.41	307.87	50.00	257.63	150.00
78	Чаир	7	5	0	12	0	4	20	0	24	0	57.14	400.00	#DIV/0!	200.00	#DIV/0!
79	Чучер-Сандево	1	111	9	121	6	1	142	0	143	0	100.00	127.93	0.00	118.18	0.00
80	Шуто Оризари	1	0	0	1	0	2	3	1	6	1	200.00	#DIV/0!	#DIV/0!	600.00	#DIV/0!
ВКУПНО		1096	18946	234	20276	269	1063	22119	284	23466	420	96.99	116.75	121.37	115.73	156.13

Спроведените инспекциски надзори (**23466**) се извршени од вкупно **115 инспектори**, кои постојано или периодично вршеа инспекциски надзори во полугодieto, и при тоа како просечен број на записници по инспектор во полугодieto е добиена вредност од **204 записници**, или по инспектор во месец просечен број на записници **изнесува 34**, додека на ден за просечен број на записници е добиена вредност од **1.71 по инспектор**.

Просечен број на записници по инспектор

Планирани од 01.01.2022 до 30.06.2022 година			Ивршени од 01.01.2022 до 30.06.2022 година			Просечен број на записници по инспектор	Просечен број на записници по месец на инспектор	Просечен број на записници на ден/по инспектор
Редовни	Контрол	Вонредн и	Редовни	Контрол	Вонредн и			
1096	234	1894 6	106 3	284	22119	204.05	34.01	1.71

Вкупно

2027
6

23466

- Извештај за извршени фитосанитарни прегледи на граничен премини и место на натовар

Од страна на Државните фитосанитарни инспектори на 11-единаесет гранични премини и 9-деветте места на утовар извршени се вкупно 34.377 инспекциски контроли на производи, од кои 17.052 производи при увоз, на 12.093 производи при извоз, на 3.488 производи при провоз (транзит) и на 1.744 производи при реекспорт. Во I- полугодие 2022 година извршени се фитосанитарни прегледи на 25.937 пратки од земјоделски и шумски производи, дрвен материјал, семе и саден материјал при увоз, извоз, провоз (транзит) и реекспорт (табеларен приказ со прегледи за периодот од 01.01-30.06.2022 година).

Извештај за направени прегледи по гранични премини и места на утовар		
вкупно прегледи на производи	21235	
производи при увоз	7824	
производи при извоз	9848	
производи при провоз (транзит)	2334	
производи при реекспорт	1229	
видови на производи кои се изразени во единична мера (t), (m ³) или (број)		
производи - во тежина	423,008.705	
дрвен материјал - во количина	6,471.73	
саден материјал - во броја	10,269,610.381	
видови на ѓубрива при увоз		производи во (t) / (l)
НПК	343	7.743,496
КАН	159	3.860,102
Суперфосфат	2	27,001
Уреа	247	6.032,296
Амониум нитрат	236	7.215,620
МАП 12-52-0	4	33,160
Калиев хлорид	2	10,980
Фолијарни ѓубрива	24	377,567

Течни минерални ѓубрива	98	524,291
Органско ѓубриво	83	1.042,970
фитофармацевтски производи при увоз	производи	во (t) / (l)
Инсектициди	47	129,870
Фунгициди	87	440,558
Хербициди	63	380,205

Дополнителна Табела 6 Извештај за увезени пратки на земјоделски производи за I- полугодие 2022 година преку EXIM системот

Закон за квалитетот на земјоделски производи	Опис	овоцје	зеленчук	храна за животни	премикси	жита и ориз
	ЕМ	кг	кг	кг	кг	кг
	Количина	32,300,194.00	19,469,682.00	35,134,714.00	6,496,994.00	31,789,054.00
	број на пратки	2740	2725	1283	370	332
	Опис	сончоглед	преработки	кафе	кикирики	
	ЕМ	кг	кг	кг	кг	
	Количина	361,550.00	3,912,439.00	2,169,463.00	2,522,451.00	
	број на пратки	21	351	109	94	
Закон за семенски и саден материјал на земјоделски растенија	Опис	семенски материјал	саден материјал	мицелиум		
	ЕМ	кг	броја	кг		
	Количина	3,370,245.00	5,422,535	0.00		
	број на пратки	290	184	0		
Закон за виното	Опис	вино	производи од винско грозје и алкохол	додатоци за вино		
	ЕМ	л	л	кг		
	Количина	233,917.35	946,286.00	20,240.00		
	број на пратки	134	229	3		
Закон за тутун и тутунски производи	Опис	тутун	тутунски производи			
	ЕМ	кг	броја			
	Количина	1,608,883.00	1,053,864.00			
	број на пратки	95.00	160			
Закон за државен инспекторат за земјоделство	Опис	цвеќе и декоративни производи				
	ЕМ	броја				
	Количина	2,999,395				
	број на пратки	239				
Закон за сточарство	Опис	репродуктивни животни и приплоден материјал				
	ЕМ	броја				
	Количина	858,268				
	број на пратки	51				
Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	Опис	ѓубрива				
	ЕМ	кг				
	Количина	33,397,420.00				
	број на пратки	1178				

V. Обука на инспекторите и административните службеници

Вложувањето во човечките ресурси е најважната инвестиција за одржлив развој на компетентна администрација. Тоа претпоставува развој на соодветни знаења и вештини кај службениците, следење на современите текови во методите на работењето и примена на новините од информатичко - комуникациските технологии.

Со цел подобрувањето на изведбата на администрацијата и стручното усовршување на службениците, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство до МИОА достави Годишна програма за обука на административните службеници. Планираните предлог обуки по сектори ги предложи раководителот на сектор, по претходна консултација со раководните структури во инспекторатот.

Инспекторите во Државниот инспекторат за земјоделство, имаат право и должност стручно да се оспособуваат за извршување на своите работи и работни задачи во согласност со донесениот, Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година со архивски број 02-789/1 од 17.09.2021 година, **поради донесување на нов закон, како и измени во делокругот на надлежности утврдени согласно одредбите на материјалниот закон.**

Во I-првото полугодие, поради новонастанатата состојба со пандемијата од ковид-19, обуките најчесто беа реализирани преку бесплатната платформа за видео конференции „Zoom Meetings“, каде корисниците (инспекторите /државните службеници), имаа пристап до сите потребни функции за аудио и видео конференции за групна соработка, вклучувајќи: неограничен број на видео состаноци, приватни и групни разговори и онлајн поддршка.

Одржани се вкупно 9- девет обуки во вкупно времетраење од 226 часови, со вкупно учесници 67 (административни службеници и инспектори), истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

Обуките беа изведувани од страна на именувани обучувачи организирани од разни проекти (професори од Факултет за земјоделски науки и храна и други лица), соодветно на обуките кои се реализирани.

Дополнителна Табела 7 Преглед на реализирани обуки на инспектори и административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство во периодот Јануари-Јуни 2022 година

Реден број	Модул/Тема/Назив на обуката	Вид на обука ²		Целна група/ Број на учесници ³			Место на одржување	Дата на одржување	Време-трае (во часови)	Начин на реализација		Организатор ⁷		
		Генеричка	Специјализ.	Инспектори	Адм.служб.	Вкупно				on-line учење во „живо“	on-line самостојно	ИС	ИНС	ДР
1	Одржлива употреба на пестициди		1	1	1	2	Атина - Грција	27.06-30.06.2022	30					BTSF
2	Хигиена на храна при примарно производство - растително производство		1	1		1	Болоња-Италија	19.06.2022 - 24.06.2022	30	√				BTSF
3	Нов режим на здравје на растенијата - Курс 1 сесија 4, запознавање, надградба и хармонизирано разбирање на прописите на Нов режим на здравје на растенија (<i>Xylella fastidiosa</i>),		1	1	1	2	Аликанте - Шпанија	15.05-21.05.2022	36					BTSF
4	Истражување за здравјето на растенија, запознавање, надградба и хармонизирано разбирање на прописите на нов режим на здравје на растенија		1	1	0	1	Аликанте - Шпанија	02.05-07.05.2022	30					BTSF
5	ЗОЗП-Регулатива за органско производство и означување-етикетирање		1	6	0	6	Скопје	18.05.2022	4	√				Финансиран од Европската унија
6	Истражување на здравјето на растенијата		0	1	0	1	онлајн	14-18.02.2022	30	√				BTSF

7	Здравствени контроли на растенијата		0	1	0	1	онлајн	3-11.2022	30	√				BTSE
8	Спроведување истражувања за приоритетни овошни и градинарски култури во ЦЕФТА		0	50	2	52	онлајн	20.04.2022	6	√				ЦЕФТА
9	Истражување на здравјето на растенијата		0	0	1	1	Милано, Италија	20-23.06.2022	30	√				BTSE
Вкупно		0	5	6	2	5			226					

Евалуација на обуки - Табела 7: Се оценуваат, како **многу корисни и успешни** за намената за која се организирани. Се постигнаа стратешки основи на политиките за управување, координација и развој на човечките ресурси со практични и релевантни показатели за расположливите професионални потенцијали, способности и можности во Државниот инспекторат за земјоделство, на соодветен начин дојде до јакнење и развивање преку обука и стручно усовршување на своите вработени, зајакнување на владеењето на правото.

Во соработка со Инспекцискиот совет, во периодот феврури и мај 2022 година, номинираните обучувачи од Државниот инспекторат за земјоделство: д-р Мери Петреска и Силвана Трбогазова, одржаа обуки за Модул 1- Закон за инспекциски надзор (10.03.2022 година) и Модул 3 - Законот за прекршоците (на 04 и 05.04.2022 година) со физичко присуство во училишта во просториите на Инспекциски совет за кандидатите за инспектори од прва интерактивна обука за 2022 година (Заклучок од 249-та седница на Инспекциски совет одржана 22.02.2022 година).

VI. Буџет и финансирање

Државниот инспекторат не располага со дополнителни средства.

Врз основа на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2022 година (Службен Весник на Р.С.М бр. 287/2021), ДИЗ располага со буџет во вкупен износ од 150.096.000,00 денари, од кои за:

Дополнителна Табела 8 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари - јуни 2022 година

Категорија ставка (опис)	Вкупно расходи (денари)	Реализација I - полугодие (денари)
плати и надоместоци	100,896,000.00	48,111,356.00
стоки и услуги	39,850,000.00	12,529,021.00
субвенции и трансфери	1,000,000.00	574,524.00
капитални расходи	8,350,000.00	2,305,167.00
Вкупно	150.096.000,00	63,520,068.00

Дополнителна Табела 8-1 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2022 година

Ставка	Опис	Одобрен буџет (денари)	Приходи ¹				Реализација ²					
			од основен буџет	од сопствен и извори	од донации	вкупно	прво полугодие	%	второ полугодие	%	вкупно	%
40	Плати и надоместоци	100,896,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	100,896,000.00 ден.	48,111,356.00 ден.	47.68	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	#VALUE!	0,0%
41	Резерви и недефинирани расходи	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	0	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	#VALUE!	#DIV/0!
42	Стоки и услуги	39,850,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	39,850,000.00 ден.	12,529,021.00 ден.	31.44	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	#VALUE!	#DIV/0!
46	Субвенции и трансфери	1,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	1,000,000.00 ден.	574,524.00 ден.	57.45	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	#VALUE!	#DIV/0!
48	Капитални расходи	8,350,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	000,000,000.00 ден.	8,350,000.00 ден.	2,305,167.00 ден.	27.60	000,000,000.00 ден.	#VALUE!	#VALUE!	#DIV/0!
Вкупно		150,096,000.00 ден.	0.00 ден.	0.00 ден.	0.00 ден.	150,096,000.00 ден.	63,520,068.00 ден.	#VALUE!	0.00 ден.	0.00 ден.	#VALUE!	#DIV/0!

VII. Меѓународна соработка

Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот:

- Планира и координира реализација и мониторинг на НПАА во делот на инспекторатот и учествува во работни групи во НПАА на следните 3 поглавја
 1. Поглавје 11 - Земјоделство и рурален развој
 2. Поглавје 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика
 3. Поглавје 13 - Рибарство
- Утврдува надлежности за ЕУ мерки во делот на Инспекторатот,
- Утврдува потреби на превод и ревизија на ЕУ акти и непосредно учествува при изготвување на извештај за прогрес на реализацијата на НПАА во делот на инспекторатот,
- Соработува со останати надворешни институции, ги следи и обработува прашањата што се поврзани со ЕУ интеграцијата,
- Дава мислења по нормативните акти со кои се регулираат прашањата сврзани со ЕУ правни акти,
- Учествува во работни групи за изработка на закони во процесот на апроксимација на ЕУ правни акти и дава стручен придонес во областа.

Фитосанитарната управа, орган во состав на МЗШВ, ја претставува Република Северна Македонија во меѓународните тела, органи и организации од областа на здравјето на растенијата и извршување на други задачи поврзани со здравјето на растенијата утврдени со закон, додека Секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика ги имплементира и спроведува меѓународните стандарди и фитосанитарни барања на државите.

Во таа насока и оваа година продолжува соработката помеѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација и Државниот инспекторат за земјоделство, согласно Меморандумот за соработка меѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија и Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија кој беше потпишан на 4-ти јуни 2015 година.

Исто така, согласно досегашната меѓусебна соработка за оперативна комуникација во однос на аналогното архивско доставување на дневна основа до Росселхознадзор, преку контакт лицето од Република Северна Македонија се доставуваат издадените фитосанитарни сертификати од страна на државните фитосанитарни инспектори на Република Северна Македонија. Во 2018 година се продолжи и со Информатичкиот систем на Argus-Fito модулот за авторизација на фитосанитарните сертификати IS Argus - Fito - Authorization module phytosanitary certificate (Federal Service for Veterinary and Phytosanitary Surveillance Russian Federation 2016 ©), преку кој што се врши потврдување на дневна основа на авторизацијата на фитосанитарните сертификати издадени од фитосанитарните инспектори во Република Северна Македонија.

Интензивната соработка помеѓу земјите членки на ЦЕФТА продолжи и во текот на оваа година и истата се реализираше преку повеќе состаноци на работната група кои редовно се одржуваа со физичко присуство или онлајн платформите со цел хармонизација на работата на надлежните служби од областа на фитосанитарната политика во насока на олеснување на трговијата со свежо овошје и зеленчук и зајакнување на меѓусебната соработка.

Во период од 28 - ми март до 8-ми април 2022 година, беше организирана пилот проект за заедничка царинска и фитосанитарна контрола за Имплементација на Меѓународниот Стандард за Фитосанитарни мерки бр.15, "Регулација на дрвениот материјал во меѓународната трговија", помеѓу земјите на СЕФТА. Контролите се вршени врз основа на користење на заедничкиот профил на ризик. Во системот SEED беше имплементиран модулот за електронска размена на информации, т.е заедничкиот профил на ризик за дрвениот материјал за пакување.

Со потпишувањето на Договорот за соработка во областа на ветеринарство, безбедност на храна и храна за животни и фитосанитарна област во рамките на иницијативата Отворен Балкан на 21ви декември 2021 година започна интензивна соработка помеѓу надлежните служби од областа на фитосанитарна политика од Република Северна Македонија, Република Србија и Република Албанија. Во изминатиот период се одржаа повеќе работни состаноци преку физичко присуство (на министерско, директорско и техничко ниво) или онлајн платформи со една заедничка цел непречена трговија и намалување на давачките на пратките кои подлежат на фитосанитарна контрола а се извезуваат и увезуваат помеѓу овие три земји.

На ден 18 мај 2022 година, преставник од Државниот инспекторат за земјоделство учествуваше на работилница на тема: "Пет години од имплементација на Законот за заштита на укажувачи", организиран од страна на Транспаренси Интернешнл Македонија задолжена за спроведување на проектот "Застапување на имплементација на законодавството за укажувачите во Република Северна Македонија". На работилницата се разговараше за петгодишната имплементација на овој закон, на која учество земаа преставници од невладиниот сектор и институциите кои дискутираат за подготовка на законот, негова имплементација во пракса и предизвиците со кои се соочуваат укажувачите и институциите при неговата примена.

VIII. Други активности на инспекциската служба

VIII.1. Начело на транспарентност и јавност

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, Зоран Шапуриќ заедно со лозарите и винарниците го прославуви големиот празник, Свети Трифун заштитникот на грозјето и виното на **15.02.2022** година на веб страната на ДИЗ.

Објавена информација - Настан на **04.03.2022** година на веб страната на ДИЗ. При активности за откривање и спречување незаконит риболов, полицијата одзела над 100 парчиња охридска пастрмка незаконски уловена во Охридското Езеро.

Објавена информација - Настани на **14.03.2022** година на веб страната на ДИЗ, Реализиран консултативниот час за Модул 1 закон за инспекциски надзор.

Објавена информација - Оглас на 05.04.2022 година на веб страната на ДИЗ. ИНТЕРЕН ОГЛАС 01/2022 Одлука за избор за унапредување на административни службеници

.Објавена информација - Вести на **11.04.2022** година на официјалната фејсбук страна на ДИЗ, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, Зоран Шапуриќ со апел до производителите на зелка:

Јавно ги повикува сите производители на пролетната зелка, доколку евентуално им се издаваат од било кој откупувач несоодветни откупни (кантарни белешки), односно да им се откупува зелката по една цена, а во откупната белешка да им се наведува друга цена, да достават докази до Државниот инспекторат за земјоделство, како и до инспектурите од регионите на Струмица и Гевгелија.

Објавена информација - Огласи, на **19.05.2022** година на веб страната на ДИЗ Интерен оглас број 02/2022 Интерен оглас број 02/2022 за потполнување на работно место со унапредување.

[Објавена информација - Вести на **19.05.2022** година на веб страната на ДИЗ и официјалната фејсбук страна на ДИЗ. Средба меѓу Инспекцискиот](#)

[совет и Државниот инспекторат за земјоделство, Агенцијата за храна и ветеринарство и Државниот инспекторат за шумарство и ловство](#)

Објавена информација – Огласи, на **13.06.2022** година на веб страната на ДИЗ Одлука за избор за унапредување на административен службеник.

Објавена информација – Огласи, на **11.07.2022** година на веб страната на ДИЗ. Интерен оглас број 03/2022 Интерен оглас број 03/2022 за потполнување на работно место со унапредување.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за извоз на вино) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за извоз на вино е дополнителна апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на придружен документ за извоз на вино, производи од винско грозје и производи од вино кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма од областа на Земјоделската инспекција.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за издавање на уверение за квалитет) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за издавање на уверение за квалитет е дополнителна апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на уверение за квалитет - сертификат/придружен документ за производот што се увезува, извезува или пушта во внатрешен промет, кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма.

Како една од институциите кои се вклучени во граничното управување, Државниот инспекторат за земјоделство зема активно учество во проектот за изработка на потребните документи спецификација за идниот National Single Window, едношалтерски систем за гранично управување, преку учество на повеќе интерни состаноци со консултантите од Светска Банка и KGH Customs Services, изработка на документи и преку учество на претставници од ДИЗ во Редовните состаноци на Управувачкиот Комитет и состаноци на Работната група.

Царинската управа на Република Северна Македонија е главен носител и координатор на активностите во овој проект, кој се реализира како компонента во рамките од Проектот за олеснување на трговијата и транспортот во Западен Балкан (Western Balkans Trade and Transport Facilitation Project - WBTFP), финансиран со заем од Светската Банка. Во рамките на активностите за изработка на блупринт, завршена е анализата на законите, утврдени се анализите на тековната состојба и проблемите и изработка на новиот модел на NSW, препорачан е нов бизнис процесен модел, функционална и техничка архитектура, како и детална техничка спецификација за развој и имплементација на системот с еизработени и се чека на нивно финално усвојување, со цел истите да бидат кроистени во идниот период за развој на наведениот систем.

Претставки и предлози и слободен пристап до информации

Согласно законската обврска од Законот за постапување по претставки и предлози, информација до Министерство за информатичко опшество за постапување по претставки и предлози за вкупно 108 (43- усмени, 58 - писмени и 7 - електронски), поднесени од страна на вкупно 63 физички лица, 14 правни лица, 13 други лица и 18 анонимни лица. По сите претставки и предлози е постапено од страна на Државниот инспекторат за земјоделство.

Дополнителна Табела рен 9 Преглед на примени претставки по области, форма, подносител, одговорени во полугодието

Број на примени претставки и предлози			Законски прописи		Форма			Подносител				Препратено на надлежност	Број на претставки и предлози по кои е постапено	
Примени	Пренесени	Вкупно	ЗАКОН	или Шифра на закон (од РЕГ 1 РЗП)	Усно	Писмено	Елек.	Физ.лица	Прав. лица	Други	Аноним.		во законски	по истек на рокот
4	0	4	Закон за земјоделство и рурален развој	ЗЗРР	0	2	2	2	1	0	1	0	4	0
0	0	0	Закон за тутун и тутунски производи	ЗТПТСП	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	Закон за органско земјоделско производство	ЗОЗП	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКЗП	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	8	8	Закон за сточарството	ЗСТ	7	1	0	2	0	6	0	8	8	0
16	0	16	Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	6	7	3	7	2	0	7	0	16	0
0	0	0	Закон за вршење на земјоделска дејност	ЗВЗД	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	0	5	Закон за пасишта	ЗП	2	3	0	5	0	0	0	0	5	0
0	0	0	Закон за контрола на опојни дроги и психотропни супстанции	ЗКОДПС	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	0	32	Закон за земјоделско земјиште	ЗЗЕЗ	22	8	2	11	5	6	10	0	32	0

Број на примени претставки и предлози			Законски прописи	или Шифра на закон (од РЕГ 1 РЗП)	Форма			Подносител				Препратено на надлежност	Број на претставки и предлози по кои е постапено	
Примени	Пренесени	Вкупно			Усно	Писмено	Елек.	Физ.лица	Прав. лица	Други	Аноним.		во законски	по истек на рокот
4	0	4	Закон за виното	ЗВИ	3	1	0	3	1	0	0	0	4	0
2	0	2	Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија	ЗССМЗР	0	2	0	0	1	1	0	0	2	0
1	0	1	Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата	ЗКБЃБПС П	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
1	0	1	Закон за фитофармација	ЗФФ	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
0	0	0	Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	Закон за државен инспекторат за земјоделство	ЗДИЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	Закон за инспекциски надзор	ЗИН	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	0	35	Закон за финансиска поддршка за намалување на последиците предизвикани од вирусот COVID-19 врз производството, откупот на грозје и винската индустрија	ЗФНППВ (covid)	3	32	0	33	2	0	0	0	35	0
108	8	108			43	58	7	63	14	13	18	8	108	0

До Државниот инспекторат за земјоделство во извештајниот период (Јануари-Јуни 2022 година) има поднесено 3 - три барања за информации од јавен карактер, на кои позитивно е одговорено. Од страна на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер до Државниот инспекторат за земјоделство нема вложено, усвоено ниту една жалба и исто така нема ни одбиено или отфрлено ниту една жалба и нема ниту еден случај на молчење на Комисијата. Во овој период, исто така нема барања за поведување прекршочна постапка и изречени прекршочни санкции. Нема поведени управни спорови против конечна одлука на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер.

VIII.2. Односи со медиумите

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во текот на 2022 година се одржани повеќе средби со институции (директори, градоначалници на општини, владини лица и др.) и граѓани со цел да им се помогне на граѓаните во остварување и заштита на нивните права од областа на земјоделството, редовно се одржуваа отворени средби на инспекторатот во повеќе населени места во државата. Воедно од страна на инспекторатот редовно беа доставувани соопштенија до медиумите и истите беа објавувани во дневните информативни изданија како и на повеќе интернет портали.

Државниот инспекторат за земјоделство на својата веб страна www.diz.gov.mk започнувајќи од 01.02.2018 година го стави на располагање порталот за електронска комуникација ([Е - фитосанитарни барања/пријави](#)) наменет за сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања/пријави за издавање на фитосанитарен сертификат за извоз/реекспорт/пасош за растенија (замена на пасош на растенија) и фитосанитарен преглед на пратки растенија, растителни производи и други објекти и предмети, производи за заштита на растенија и ѓубрива при увоз/транзит кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма во областа на Фитосанитарната инспекциски.

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и **EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти**, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава **лиценца 1005 - Потврда за извршен органолептички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло** и **лиценца 1009 - Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка**.

Државниот инспекторат за земјоделство како институции од јавниот сектор податоците кои ги создаваат во остварувањето на своите надлежности во 2018 година започна да ги објавува во формат на отворени податоци организирани во посебни податочни сетови на порталот за

отворени податоци <https://data.gov.mk/> на Владата на Република Северна Македонија.

Државниот инспекторат за земјоделство има плодна и многу важна соработка со здруженијата на земјоделците и истата продолжува со тоа што ги охрабри преку „**Известување**“ на 02.03.2018 година на веб страна, да ги пријават сознанија од теренот за неправилности (недозволена трговија со семенски и саден материјал, шверц на производи за заштита на растенијата, незаконски увоз или трговија со земјоделски производи, неправилности при откупот на земјоделските производи и сл.) на бесплатниот телефонски број (0800 11 000) или на телефонскиот број 02/3121462 - Државен инспекторат за земјоделство.

Широката јавност мора да верува во реформите на самиот инспекциски ситем "*Реформирани инспекции за поквалитетно работење*". Затоа при секоја интеракција со било која целна група, целта е да се биде јасен во пренесување на следните пораки:

- Инспекторите/ Инспекторатот се посветени и одговорно работат да ги заштитат правата на граѓаните, бизнис секторот, како и почитување на правото.
- Инспекторите се транспарентни.
- Инспекторите имаат одговорност да постапуваат совесно.
- Реформите го подобрија секојдневното живеење на граѓаните, како и условите за работата на бизнис заедницата.

VIII.3. Интернет страница

Информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната (<http://diz.gov.mk>). Страната редовно се ажурира со податоци и информации во врска со работењето на Инспекциската служба.

Државен инспекторат за земјоделство, ја активира својата официјалната фејсбук страна на <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011346702871>, на која граѓаните ќе можат да се информираат за тековното работење на Инспекторатот, преку отворена и конструктивна комуникација, да ги споделуваат своите коментари, идеи и прашања. Оваа страна има за цел навремено и транспарентно да ги информира граѓаните за активностите на Државен инспекторат за земјоделство и за корисните информации и услуги кои ги обезбедува институцијата за граѓаните.

VIII.4. Употреба и надградби на ИТ системите

Покрај планираната надградба на „Главен информативен систем за гранична фитосанитарна инспекција“ кој се користи за електронска евиденција на пратки од увоз, реекспорт, транзит и извоз, со поддршка на ЦЕФТА, изработен е нов ИТ ситем TRACES NT, преку кој ќе се овозможи електронска размена на фитосанитарните сертификати и пропратни документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА (Северна Македонија, Србија, Албанија, Косово, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Молдавија). Пилот

фазата за спроведување на овој ИТ систем започнува со имплементација на 1 јули 2022 година.

ИТ системот изработен во соработка со ЕУ ИПА проектот: „Подобрена имплементација на здравјето на животните, безбедноста на храната и фитосанитарно законодавство и соодветни информациски системи“, поради одредени технички проблеми сеуште не е во функција, но во тек е јавна набавка за надградба на истиот и негово поврзување со останатите ИТ системи и се очекува неговата употреба до започне до крајот на 2022 година. Во овој систем предвидена е размена на податоци помеѓу Фитосанитарната управа, Државната фитосанитарна лабораторија и Државниот инспекторат за земјоделство - Фитосанитарна инспекција. Со помош на овој систем на фитосанитарните инспектори ќе се олесни работата на секторот, ќе се овозможи полесна размена на информации, складирање на инспекциските акти, како и обработка на расположливите податоци.

VIII.5. Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури во инспекциската служба

Започната е примената на интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води (арх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година).

Стандардните оперативни процедури за работа на фитосанитарната инспекција се изработени во соработка со Светска Банка, истите се финализирани со архивски број 02-614/1 од 31.06.2022 година и се одобрени од страна на директорот на Државниот инспекторат за земјоделство за задолжителна употреба од страна на државните фитосанитарни инспектори при спроведување на нивните секојдневни активности.

VIII.6. Соработка со други инспекциски служби и државни институции

Државниот инспекторат за земјоделство заради широкиот спектар на разнородни законски овластувања и надлежности при своето работење соработува со следните институции: Царинска управа на Република Северна Македонија, Министерство за внатрешни работи – МВР, Национален координативен центар за гранично управување – НКЦГУ, Агенција за храна и ветеринарство – АХВ, Централен регистар на Република Македонија, Управа за јавни приходи – УЈП, Државен инспекторат за животна средина и природа – ДИЖС, АВРМ-Агенција за вработување на Република Северна Македонија, Финансиска полиција и др.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано меморандуми за соработка со Агенцијата за храна и ветеринарство, Царинската управа на Република Северна Македонија со Централен регистар, АВРМ и размената на податоци помеѓу овие институции е по потреба. Посебни пропишани методологии, заеднички системи кои ги поврзуваат во нивното работење во моментот нема, а кои се многу важни за понатамошното работење на Инспекциската служба.

VIII.7. Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите

Државниот инспекторат за земјоделство согласно начелата од Законот за инспекциски надзор првенствено делува превентивно со својата функција и секогаш е отворен за соработка со голем број на земјоделски здруженија и невладини организации како Здруженијата на тутунопроизводителите, Федерација на фармери на Република Северна Македонија, Здруженија на оризопроизводители, Групацијата на мелничко пекарската индустрија, Стопанската комора на Македонија, Здружение на лозаро производители и други.

Инспекторатот ќе продолжи да гради партнерски однос со бизнис заедницата и севкупна мисија на подобрување на работењето на бизнисите со предлог конструкција **"Инспекцијата го подобрува Вашето работење"** или **"Инспекторите работат во Ваша полза"**. Вработените во Инспекторатот, ќе имаат професионален пристап со високо ниво на исполнување на задачите со предлог конструкција **"Професионални инспектори за професионални бизниси и институции"**.

VIII.8. Соработка со образовни и научни институции

Државниот инспекторат за земјоделство е во континуирана соработка со образовните и научните институции од областа на земјоделството како Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Земјоделски факултет во Штип, Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и други.

VIII.9. Проекти

Со проектите финансирани од Светска Банка, ИПА, CEFTA, SEED + ќе се овозможи подобрување на системите за анализа на ризик како и проценка на ефективноста на работењето на инспекциските служби преку изработените: прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури.

Приказ на тековни проекти:

Global TFSP, The Global Trade Facilitation Support Program (TFSP), Светска банка, оваа соработка заврши на 30.06.2022 година,

ИПА Твининг проект проект "МК 19 IPA AG 01 21 Подобрување на административните и оперативните капацитети на надлежните органи за заштита на растенијата", во фаза на реализација (февруари 2022 - ноември 2023 година).

CEFTA во областа на фитосанитарна политика, обезбедува континуирана поддршка, изработени се повеќе прирачници за приоритетни штетни организми, и сл.

SEED +, изработка на ИТ систем преку кој ќе се овозможи електронска размена на фитосанитарните сертификати и пропратни документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА.

Согласно преоритетите на Владата на Република Северна Македонија, со поддршка на Европската банка за обнова и развој (ЕБРД), Инспекциски Совет посветено работи на развивање на дополнителни 13 модули за автоматизација и дигитализација на инспекциската постапка позната како **“Е - инспектор”**. Почнувајќи од 04 април 2022 година, беа одржани серија на состаноци со преставници на Инспекциски Совет со цел презентација на инспекциските постапки кои се карактеристични за Државниот инспекторат за земјоделство.

Институтот за демократија “Социетас цивилис” во соработка со Државниот инспекторат за земјоделство, започна проект со цел оценување на антикорупциските алатки, процедури и политики кои егзистираат и ја помагаат секојдневната работа на Државниот инспекторат за земјоделство. Целта е проценка на ефикасноста на процедурите за да може да се подобрат и прилагодат на потребната работа. За проектот се одговорни тимот од истражувачи, раководен од Миша Поповиќ.

Вработени од Државниот инспекторат за земјоделство активно се вклучија во ЕУ проектот за усогласување и имплементација на европското законодавство во областа на рибарството и аквакултурата на Република Северна Македонија.

IX. Заклучоци и препораки

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор.

Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на **високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, придонесот кон остварување на зацртаните цели и планови во поглед на годишната програма за работа на институцијата и покажа посветеноста и ангажираноста во планирањето и остварувањето на резултатите, работната етика и дисциплина.**

Во I-првото полугодие, поради новонастанатата состојба со пандемијата од ковид-19, обуките се реализирани преку бесплатна платформа за видео конференции „Zoom Meetings“, каде корисниците (инспекторите/државните службеници), имаа пристап до сите потребни функции за аудио и видео конференции за групна соработка, вклучувајќи: неограничен број на видео состаноци, приватни и групни разговори и онлајн поддршка.

Обуките беа изведувани од страна на именувани обучувачи, кои поседуваа соодветно искуство и знаење. Одржани се вкупно 9 обуки во вкупно времетраење од 226 часови за вкупно 67 инспектори и административни службеници, и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се

овозвозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

Државниот инспекторат за земјоделство, во извештајниот период, внимаваше да не се наруши редовното и нормалното функционирање на институцијата и динамиката на вршење на инспекциските надзори ја прилагоди на состојбата според ресурсите, почитувајќи ги превентивните мерки за заштита, кои ги носеше Владата на Република Северна Македонија за спречување на ширењето на вирусот КОВИД 19, а се со цел да се одговори на работните задачи и доследно и навремено спроведување на обврските на инспекторатот во врска со законите кои се во негова надлежност.

Препораки за решавање на проблемите со кои се соочува инспекциската служба и неможност за преземање на мерки по законите се следните:

- Управување со ризици
 - потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 31000:2009 Управување со ризици принципи и насоки,
 - потреба од воспоставување на електронски систем за планирање на инспекциски надзори врз основа на проценка на ризик.
- Организација и раководење
- Состојба со човечки ресурси - старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.
 - Надлежности, - колизија меѓу сродни закони
 - Состојба со човечки ресурси - старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.
- Инспекциски надзор
 - потребно е да се изврши целосна усогласеност, поедноставување и хармонизација на материјалните закони со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците,
 - употреба на листите за проверка при вршењето на инспекциски надзори со цел унифицирање на постапката, започнување со работа и спроведување на дигиталната платформа „е-инспектор“ - електронскиот систем за инспекциски надзор, започна од 04 април 2022 година каде се одржани серија на состаноци со преставници на Инспекциски Совет со цел презентација на инспекциските постапки кои се карактеристични за Државниот инспекторат за земјоделств со кој систем ќе нуди подобро планирање и менаџирање на ризикот на инспекцискиот надзор и подобрена ефикасност, транспарентност и одговорност во работата на инспекторите,
 - воспоставување на јасна законска и институционална рамка преку целосен и инклузивен процес на идентификација и промена на неефикасното и неконзистентното законодавство, како и судирот на надлежности во законите и прописите,
 - недоволни средства за водење на електронска архива,

- недостаток на опрема за спроведување на инспекциски надзор (и покрај обезбедени финансиски средства, како последица на сложени процедури за јавна набавка неколку пати по ред не се успева да се набави истата),
- сопствен информатички систем за евиденција на пратки (увоз, извоз, реекспорт),
- немање пристап до повеќе регистри кои се водат во МЗШВ, со посебен акцент на Фарм регистарот, а овој регистар е неопходен за утврдување на субјекти на инспекциски надзор за здравјето на растенијата, како и правилна употреба на производи за заштита на растенијата,
- непостоење на главна база на податоци за идентификување на недостатоци пред да се настапи на терен: податоци од регистрите на МЗШВ, Ц.Р, АВРСМ, надлежни институции (издадени решенија за работа од областа по која постапува инспекторот), дали претходела инспекциска мерка кај субјектот или прекршочна-кривична постапка, како и тоа дали претходно бил друг инспектор и што утврдил, како би можел следниот да постапи по друга одредба во законот со цел вклучување на субјектот во правниот систем,
- воведување на еден систем база на податоци која ќе се полни тековно со потребните информации а со кои нема дополнително да се задолжува инспекторот да доставува извештаи и планови,
- потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 Системи за менаџмент со квалитет,
- потреба за воспоставување на систем за електронска поделба на предмети (документ менаџмент систем - ДМС),
- потреба од размена на искуства при постапување на инспекторите - работилници (во организацијата и меѓу институционално - со други инспекциски служби),
- потреба за поголема автоматизација и синхронизација на обработката на податоците и анализата и
- потреба од воспоставување на внатрешни стандардни оперативни процедури за унифицираност во работењето при преземање дејства и постапување.
 - Обука на инспекторите и административните службеници.
- За ефективно и ефикасно спроведување на промените кои произлегуваат од законите по кои постапуваат инспекторите, потребно е единствен систем за обуки и стручно усовршување на инспекторите, кој ќе се спроведуваат врз основа на соодветно развиена Стратегија, која ќе биде основа за развој на соодветни и структурирани програми за обука, кои ќе се спроведуваат континуирано, преку софтверско решение за е-обуки.
 - Буџет и финансирање
- Буџетско ограничување во однос на спроведување на годишниот план за стручно усовршување.
 - Меѓународна соработка

- Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.
- Други активности на инспекциската служба
- Употреба и надградби на ИТ системите. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите и да ги поврзе и обедини работните процеси од Државните инспектори за земјоделство и Државните фитосанитарни инспектори (граничната и внатрешната фитосанитарна инспекција) за да се оствари целина на ниво на Државниот инспекторат за земјоделство. Ова софтверската апликација треба да ги опфаќа сите деловни процеси кои се одвиваат во ДИЗ и да овозможи структурално да биде компатибилна со барањата на Инспекцискиот совет (РЕГ-6-РИИ), Законот за општа управна постапка, Уписникот за предметите од првостепена инспекциска постапка (ИП1) и други позитивни законски прописи. На тој начин ќе се овозможи комплетна поврзаност на процесите и активностите во рамките на ДИЗ и поедноставување, олеснување на работата на директните корисници, при евиденција на контролите и при изготвување на извештаи на сите нивоа.

Заложбата на Државниот инспекторат за земјоделство за навремено, квалитетно, ефикасно вршење на инспекциските надзори со цел почитување на законските прописи ќе продолжи.

Изработил:

Изготвил: Снежана Давчевска-советник

м-р Ирена Камењарска- Раководител на одделение

Контролирал: д-р Мери Петреска - Раководител на одделение

Одобрил: Силвана Трбогазова- Раководител на одделение

Приматели следните организациони единици во Инспекторатот:

- Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство;

- Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика;
- Сектор за проекти и административна поддршка на директорот;
- Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци и
- Одделение за управување со човечки ресурси

- За ефективно и ефикасно спроведување на промените кои произлегуваат од законите по кои постапуваат инспекторите, потребно е единствен систем за обуки и стручно усовршување на инспекторите, кој ќе се спроведуваат врз основа на соодветно развиена Стратегија, која ќе биде основа за развој на соодветни и структурирани програми за обука, кои ќе се спроведуваат континуирано, преку софтверско решение за е-обуки.
 - Буџет и финансирање
- Буџетско ограничување во однос на спроведување на годишниот план за стручно усовршување.
 - Меѓународна соработка
- Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.
 - Други активности на инспекциската служба
- Употреба и надградби на ИТ системите. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите и да ги поврзе и обедини работните процеси од Државните инспектори за земјоделство и Државните фитосанитарни инспектори (граничната и внатрешната фитосанитарна инспекција) за да се оствари целина на ниво на Државниот инспекторат за земјоделство. Ова софтверската апликација треба да ги опфаќа сите деловни процеси кои се одвиваат во ДИЗ и да овозможи структурално да биде компатибилна со барањата на Инспекцискиот совет (РЕГ-6-РИИ), Законот за општа управна постапка, Уписникот за предметите од првостепена инспекциска постапка (ИП1) и други позитивни законски прописи. На тој начин ќе се овозможи комплетна поврзаност на процесите и активностите во рамките на ДИЗ и поедноставување, олеснување на работата на директните корисници, при евиденција на контролите и при изготвување на извештаи на сите нивоа.

Заложбата на Државниот инспекторат за земјоделство за навремено, квалитетно, ефикасно вршење на инспекциските надзори со цел почитување на законските прописи ќе продолжи.

Изработил:

Изготвил: Снежана Давчевска-советник

м-р Ирена Камењарска- Раководител на одделение

Контролирал: д-р Мери Петреска - Раководител на одделение

Одобрил: Силвана Трбогазова- Раководител на одделение